

**Uchwała Nr XXV/179/2016
Rady Miejskiej w Gołdapi
z dnia 13 czerwca 2016 r.**

**w sprawie zmiany „Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow Województwa
Warmińsko-Mazurskiego w zakresie miasta Gołdap”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 w zw. z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016, poz. 446) Rada Miejska w Gołdapi uchwała, co następuje:

§ 1.

Załącznik do uchwały nr IX/64/2015 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 3 lipca 2015 roku w sprawie przyjęcia planu „Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow”, otrzymuje brzmienie zgodne z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Andrzej Pianka

**Program rewitalizacji obszaru
w Gminie Gołdap**

Czerwiec 2016

SPIS TREŚCI

1. Program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko–mazurskiego ..	3
2. Charakterystyka obszaru w Gołdapi	4
3. Diagnoza społeczna oraz identyfikacja potrzeb w miastach Cittaslow Warmii i Mazur i miejsce Gminy Gołdap	23
4. Delimitacja przestrzenna obszaru rewitalizacji	29
5. Analiza SWOT	37
6. Wizja wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego	39
7. Cele operacyjne i działania	40
8. Oczekiwane oddziaływania	43
9. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi	44
10. Charakterystyka zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacji obszaru	47
11. Zestawienie i podstawowa charakterystyka projektów	65
12. Charakterystyka komplementarnych projektów przyjętych w procesie konsultacji ...	67
13. Wykaz podmiotów wyrażających wolę realizacji przedsięwzięć w ramach programu rewitalizacji	71
14. Wykaz przedsięwzięć oddziałujących na obszar poddany rewitalizacji	72
15. System wdrażania i komunikacji społecznej	72
16. System monitorowania programu rewitalizacji	74
17. Wskaźniki realizacji programu rewitalizacji	74

1. Program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego

Program rewitalizacji obszaru miasta Gołdap stanowi element wspólnego przedsięwzięcia przygotowanego przez Stowarzyszenie „Polskie Miasta Cittaslow”, do którego należą w województwie warmińsko-mazurskim: Barczewo, Biskupiec, Bisztynek, Dobre Miasto, Gołdap, Górowo Iławeckie, Lidzbark Warmiński, Lubawa, Nidzica, Nowe Miasto Lubawskie, Olsztynek, Pasym, Reszel i Ryn. Program Rewitalizacji sieci miast Cittaslow posiada zapewnienie otrzymania finansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Zabezpieczenie tych funduszy odbędzie się w trybie pozakonkursowym lub przy zastosowaniu preferencji przy wyborze projektów w trybie konkursowym.

Planowane w Programie działania mają doprowadzić m.in. do przywrócenia funkcji społecznych, gospodarczych i kulturalnych zdegradowanego obszaru miejskiego, adaptacji istniejącej zabudowy i odnowy zabytków, a także przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych. Zarząd województwa przeznaczył na przedsięwzięcia 51,1 mln euro, w tym 44,7 mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz 6,4 mln euro z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Integralną i naturalną częścią rozwoju miast jest ciągły proces przemian miejskich, łączący postęp przedsięwzięć infrastrukturalnych z ograniczaniem niekorzystnych zjawisk społecznych oraz podejmowaniem działań w zakresie zabezpieczania dóbr kultury oraz poprawy stanu środowiska naturalnego tak, aby docelowo podnosić jakość życia mieszkańców.

Rewitalizacja obejmuje kompleksowe działania podejmowane na terenie miasta przede wszystkim w starych dzielnicach, zaniedbanych pod względem przestrzennym, gospodarczym, estetycznym, infrastrukturalnym, komunikacyjnym i funkcjonalnym, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Rewitalizacja stanowi istotny instrument rozwoju społeczno-gospodarczego regionów, prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Poprawa jakości życia rozumiana jest jako zapewnienie bezpieczeństwa, godziwych warunków mieszkaniowych, opieki zdrowotnej, warunków edukacji, poprawy stanu środowiska naturalnego oraz kulturowego, przywrócenia ładu w przestrzeni miejskiej, wzrostu aktywności gospodarczej oraz odbudowy więzi społecznych. Proces rewitalizacji musi mieć skoordynowany charakter i być przeprowadzony zgodnie z zasadami

zrównoważonego rozwoju, skutecznie integrując aspekty społeczne, przestrzenne, ekonomiczne, kulturalne, budowlano-inwestycyjne i ekologiczne w ramach określonego celu.

Zgodnie z treścią ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji stanowi ona kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja ma na celu także podniesienie standardu życia najuboższych mieszkańców poprzez poprawę warunków zamieszkania i infrastruktury, tzw. „prewencję” socjalną, uprzedzającą degradację osób i grup zagrożonych marginalizacją lub wykluczeniem, „naprawę”, tj. włączenie osób i grup bezrobotnych w rynek pracy, a także zwiększenie oferty mieszkaniowej dla ludzi o różnym stopniu zamożności, w tym dla osób niepełnosprawnych i w starszym wieku. Aspekt społeczny rewitalizacji jest szczególnie podkreślany w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020* jak i innych dokumentach unijnych związanych z perspektywą finansową 2014-2020.

Stowarzyszenie współpracuje z Polską Krajową Siecią Miast Cittaslow.

Polska Krajowa Sieć Miast CITTASLOW (zwana dalej Siecią Krajową) jest krajową strukturą organizacyjną Międzynarodowego Stowarzyszenia Miast CITTASLOW. Siedzibą Polskiej Krajowej Sieci Miast CITTASLOW jest Olsztyn, Emilii Plater 1, Biuro Jakości i Znaków Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie. Działalność Sieci Krajowej reguluje „Regulamin Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow”.

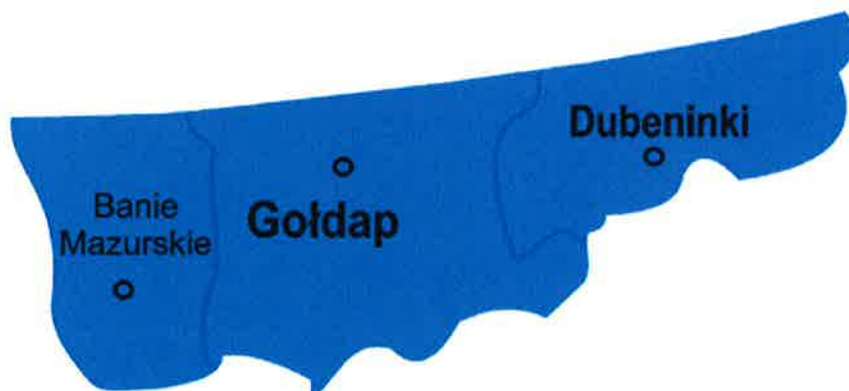
2. Charakterystyka obszaru w Gołdapi

Gołdap (dawniej niem. Goldap, lit. Geldapė) to miasto w obrębie północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie gołdapskim będące siedzibą władz gminy miejsko-wiejskiej Gołdap. Gołdap otrzymała prawa miejskie w 1570 r. W latach 1975 - 1998 miasto administracyjnie należało do województwa suwalskiego, a w latach 1999 - 2001 do powiatu olecko-gołdapskiego. Obszar gminy Gołdap zajmuje powierzchnię 362 km² (w

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

tym miasto Gołdap 17 km², wieś 345 km²). Stanowi to 46,8% powierzchni powiatu gołdapskiego.

Położenie miasta Gołdap na tle powiatu gołdapskiego

Gmina Gołdap położona jest na skraju Garbu Szeskiego, nad rzeką Gołdap – dopływem Węgorapy, na zachodnim skraju Pojezierza Zachodnio-Suwalskiego, 60 km na pñ. zach. od Suwałk, w odległości 3 km od granicy z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Gołdap jest stolicą tzw. Mazur Garbatych.

Miasto Gołdap zajmuje powierzchnię 1720 ha i zamieszkuje je 13 706 mieszkańców (stan na koniec 2015 r.). Wskaźnik gęstości zaludnienia w ostatnich dziesięciu latach przyjmował wartości od 782 osób na km² (w 2014 r.) do 797 os/km² (w 2004 r.)

Uwarunkowania przyrodnicze i ochrony środowiska

Na rozwój miasta Gołdap (m.in. rozwój turystyki) ogromny wpływ ma jego położenie w obszarze o wielkich walorach środowiska przyrodniczego. Na terenie gminy Gołdap znajduje się część Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej, którego powierzchnia wynosi 14 620 ha. Jest to rozległy kompleks leśny o znacznym stopniu naturalności. Występują tu liczne relikty roślin polodowcowych, charakteryzuje się dużą zmiennością środowisk roślinnych. Swoim

charakterem przypomina tajgę. Na terenie gminy Gołdap znajdują się utworzone w jego obrębie rezerваты.

W gminie Gołdap występują też zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Są to: Gołdapska Struga o polu powierzchni 183 ha oraz Tatarska Góra o polu powierzchni 575 ha.

Na obszarze gminy zostały utworzone następujące obszary chronionego krajobrazu:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich - powierzchnia 12 495,1 ha (w tym na terenie powiatu gołdapskiego ok. 9 790 ha), położony na terenie powiatów: gołdapskiego i oleckiego, w gminach: Gołdap i Kowale Oleckie;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Grabowo - powierzchnia 3 764,5 ha;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy - powierzchnia 30 534 ha (w tym na terenie powiatu gołdapskiego ok. 18 680 ha), położony na terenie powiatu gołdapskiego i węgorzewskiego, w gminach: Budry, Węgorzewo, miasto Węgorzewo, Banie Mazurskie, Gołdap i miasto Gołdap;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej - powierzchnia 7 740 ha, położony na terenie powiatu gołdapskiego, w gminach Gołdap i Dubeninki;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Błędzianki - powierzchnia 5 994,5 ha, położony na terenie powiatu gołdapskiego, w gminach Gołdap i Dubeninki.

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Gołdap do roku 2025 określa wizję rozwojową miasta w sposób następujący:

„Uzdrowisko Gołdap” – wielokulturowa zorganizowana wspólnota, z dynamiczną gospodarką opartą na turystyce i dobrze płatnych miejscach pracy, z rozwiniętą bazą dla rozwoju kapitału ludzkiego.

Za główny cel rozwoju do roku 2025 władze gminy Gołdap stawiają sobie poprawę jakości życia mieszkańców Gołdapi poprzez rozwój uzdrowiskowej funkcji gminy.

W przypadku Gołdapi, jedyne uzdrowisko na terenie Warmii i Mazur, potencjał może tu rozwijać głównie branża turystyczna, około-zdrowotna oraz przetwórstwa lokalnych zasobów leczniczych (np. butelkowanie wód mineralnych i leczniczych czy też branża kosmetyczna w oparciu o zasoby tutejszych solanek i borowin).

Gołdap została uzdrowiskiem w październiku 2000 r. Na terenie Uzdrowiska Gołdap położone jest złożo borowinowe Niedrzwica II, z którego wydzielono obszar pod nazwą

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

Niedrzwica III. Z tych złóż eksploatowana jest borowina. Właściwości lecznicze opisywanej borowiny w złożu Niedrzwica II, w tym jego części Niedrzwica III, jej przydatność w leczeniu uzdrowskim, odzwierciedla świadectwo stwierdzające właściwości lecznicze borowiny, wydane przez Państwowy Zakład Higieny - Instytut Naukowo-Badawczy z Poznania. Koncesję na eksploatację borowiny ze złoża Niedrzwicy III posiadają właściciele szpitala i sanatorium WITAL w Gołdapi.

W 2012 roku oddano do eksploatacji dwa odwierty: wody leczniczej GZ – 1 i wody mineralnej GZ – 2. Odwierty te znajdują się w strefie A ochrony uzdrowskiej. Świadectwa potwierdzające walory wody leczniczej stwierdzają, że są to wody:

1. GZ-1 – 0,6% chlorkowo – sodowa, fluorkowa do kuracji pitnej. Woda ta może być wykorzystana do kuracji pitnych wg wskazań lekarskich. Pobudza czynność wydzielniczą w różnych odcinkach przewodu pokarmowego, tj. żołądku, wątrobie i trzustce, wpływając tym samym na proces przemiany materii. Picie tych wód w odpowiednim czasie kuracji i dawce dobowej, umożliwia uzupełnienie niedoborów mineralnych, zwłaszcza chlorków, sodu, potasu, wapnia i magnezu a także fluoru.

2. GZ-2 – 0,12% zakwalifikowana jako naturalna woda mineralna ze znaczną zawartością chlorków, fluorków i sodu. Skład chemiczny tej wody wskazuje na jej przydatność zwłaszcza do uzupełnienia niedoboru w całodziennej diecie elektrolitów oraz fluoru i jodu.

Klimat w Uzdrowsku Gołdap spełnia warunki stawiane miejscowościom uzdrowskim. Istnieją tu dobre warunki solarne, termiczne, opadowe i małe zanieczyszczenie powietrza. Potwierdza to Instytut Geografii i Zagospodarowania Przestrzennego Polskiej Akademii Nauk w swoim opracowaniu: pt „Właściwości lecznicze klimatu Uzdrowska Gołdap” z czerwca 2008 r. oraz w opracowaniu „Właściwości lecznicze klimatu Uzdrowska Gołdap” (aneks) z marca 2013 r., a także świadectwie potwierdzającym właściwości lecznicze klimatu z dnia 05.03 2013 r.

W 2012 roku zakończono budowę nowoczesnej pijalni wód leczniczych i mineralnych, utworzono Park Zdrojowy, wybudowano molo na jeziorze Gołdap, oraz promenadę wzdłuż strefy A ochrony uzdrowskiej. W 2014 roku oddano do użytku czwarte w Polsce Mazurskie Tężnie Solankowe.

Gołdap jest uzdrowskiem klimatyczno-borowinowym, w którym prowadzone jest leczenie uzdrowskowe w następujących kierunkach leczniczych:

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

1. Choroby reumatologiczne.
2. Choroby ortopedyczno-urazowe.
3. Choroby dolnych dróg oddechowych.
4. Choroby kobiece.
5. Choroby kardiologiczne i nadciśnienie.
6. Choroby układu nerwowego.
7. Choroby układu trawienia.

Działalność w zakresie leczenia uzdrowiskowego w Gołdapi prowadzą:

☒ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sanatorium Uzdrowiskowe WITAL, adres: 19-500 Gołdap, ul. Wczasowa 7

☒ Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Uzdrowiskowy WITAL
adres: 19-500 Gołdap, ul. Wczasowa 7

Zakłady te pierwszych pacjentów przyjęły w dniu 19.04.2001 r., skierowanych przez Warmińsko-Mazurską Kasę Chorych.

Gołdap posiada ponadto dobre warunki do rozwoju oferty dla turystyki zimowej, do czego predysponują ją ukształtowanie terenu oraz warunki klimatyczne. Jest określana mianem „Zakopanego północy”, jest jedynym takim miejscem w regionie i największym ośrodkiem narciarstwa zjazdowego w Polsce Północno-Wschodniej.

W Gołdapi dostępna jest również oferta dla osób uprawiających turystykę aktywną poza sezonem zimowym. Miasto stanowi bazę wypadową do pobliskiej Puszczy Rominckiej. Na terenie PKPR (Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej) wytyczone zostały szlaki piesze (z czego dwa rozpoczynają się w Gołdapi), rowerowe oraz ścieżki edukacyjne pozwalające na korzystanie z uroków przyrody i krajobrazu.

Aktywny wypoczynek zapewnia też jezioro Gołdap, przez które biegnie granica z Rosją. Wymaga ono większego zagospodarowania oraz oczyszczenia. Znajduje się nad nim plaża miejska z niezbędną infrastrukturą oraz wypożyczalnia sprzętu wodnego. Potencjał turystyczny do wykorzystania w przyszłości posiada również zbiornik przeciwpowodziowy małej retencji o powierzchni niemal 24 ha zlokalizowany na terenie miasta, a także małe jeziora w pozostałych częściach gminy. Dopełnieniem oferty związanej z wodą jest rzeka Gołdapa, po której odbywają się spływy kajakowe na trasie liczącej 38 km z Gołdapi do Bań Mazurskich.

Ze względu na dużą liczbę naturalnych przeszkód oraz na górski charakter z licznymi przełomami, rzeka nadaje się raczej do wykorzystania przez osoby posiadające doświadczenie w spływach kajakowych. Docelowo warto byłoby udrożnić cały odcinek rzeki Gołdapy i połączyć ją z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi.

Uwarunkowania kulturowe

Gołdap jest prężnym ośrodkiem kulturalnym, a głównym organizatorem życia kulturalnego jest Dom Kultury, prowadzący między innymi sieć wiejskich świetlic.

W latach 2007-2011 ośrodek organizował corocznie kilkadziesiąt wydarzeń kulturalnych (32-60), takich jak: wystawy, występy zespołów artystycznych amatorskich i zawodowych, wydarzenia kulturalne, turystyczne, sportowo-rekreacyjne.

Do najważniejszych wydarzeń, które na trwałe wpisały się do kalendarza i które cieszą się największym zainteresowaniem, należą:

a) wydarzenia o randze ponadlokalnej, w tym najważniejszy Regionalny Festiwal Pogranicza „Kartaczewo” – promujący regionalne tradycje kulinarne, obejmujący m.in. konkurs w przygotowywaniu i jedzeniu kartaczy, który organizowany jest od 15 lat i przyciąga zarówno mieszkańców gminy i powiatu, jak i turystów z całej Polski;

b) wydarzenia mające znaczenie dla integracji mieszkańców gminy i powiatu:

- „Kierunek Gołdap” – spotkanie kulturalne przeznaczone dla miłośników muzyki, poezji, filmu, sztuk plastycznych oraz krajoznawstwa, organizowane zimą przez Dom Kultury i Bibliotekę Publiczną w Gołdapi, w 2014 r. odbyła się już VI edycja tego wydarzenia, podczas którego organizowane są różne tematyczne wystawy, spotkania, koncerty, spektakle;

- „Świąteczno-Noworoczny Koncert Charytatywny” – organizowany od 15 lat, z którego dochód przeznaczony jest na stypendia Gołdapskiego Funduszu Stypendialnego dla wybitnych oraz niezamożnych uczniów i studentów powiatu gołdapskiego. Poza wymiarem materialnym koncert ze względu na swoją formułę pozwala na zbliżenie władz oraz lokalnej elity do mieszkańców – przedstawiciele samorządu, księża, nauczyciele, policjanci, urzędnicy, dziennikarze, zespoły taneczne i muzyczne wcielają się w role wokalistów, aktorów, kabareciarzy dla realizacji wspólnego celu.

- „Dni Gołdapi” – kilkudniowe wydarzenie, w programie którego znajdują się koncerty, wystawy, zabawy dla dzieci, często towarzyszą mu również wydarzenia sportowe.

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

W organizację wydarzeń kulturalnych, jako partnerzy Domu Kultury, włączają się również inne jednostki publiczne i prywatne – m.in. Ośrodek Sportu i Rekreacji (Dni Gołdapi), Biblioteka Publiczna („Kierunek Gołdap”), Muzeum Ziemi Gołdapskiej im. M. Ratasiewicza (Dni Gołdapi) czy Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap (Regionalny Festiwal Pogranicza „Kartaczewo”).

W Domu Kultury działają następujące sekcje: plastyczna, tańca towarzyskiego, współczesnego, capoeira, wokalna, muzyczna, fotograficzna.

Osobną kartą gołdapskiego życia kulturalnego jest prężne i znaczące dla regionu, środowisko literackie. Stąd pochodzi Marzanna Kielar, laureatka Nagrody Fundacji im. Kościelskich. Tu tworzą literaci, którzy wydali książki zauważone przez krytykę ogólnopolską. Są to: Piotr Jankowski, Jan Jastrzębski i Mirosław Słapik.

W Gołdapi funkcjonuje Szkoła Muzyczna I Stopnia, która również prowadzi prężną działalność kulturalną. W kulturalny krajobraz miasta wtopiła się tutejsza orkiestra dęta.

Gmina Gołdap w zakresie kontaktów z sąsiadami współpracuje z Gusiewem (miasto partnerskie) położonym w Obwodzie Kaliningradzkim. W ramach tej współpracy odbywa się Międzynarodowy Bieg Gusiew-Gołdap (jedyne biegi transgraniczne Polska – Rosja, w którym co roku uczestniczy coraz większa liczba Rosjan), Dni Gołdapi w Gusiewie i w Gołdapi Dni Gusiewa. Są to powszechnie podejmowane inicjatywy w przypadku obszarów pogranicza, poprzez które przebiega dość szczelna granica. Granica w Gołdapi to granica będąca na etapie koegzystencji. Etap ten charakteryzuje się wymianą informacji pomiędzy współpracującymi stronami – służy poznawaniu systemu prawno-organizacyjnego sąsiadów, w tym administracyjnego, upowszechnianiu znajomości języka sąsiadów wśród mieszkańców oraz przełamywaniu stereotypów.

Od lat Gmina Gołdap aktywnie współpracuje trójstronnie ze swoimi innymi dwoma miastami bliźniaczymi: Stade (Niemcy) i Givat Shmuel (Izrael). Co roku organizowane są spotkania w kolejnych miastach bliźniaczych, w których uczestniczy najzdolniejsza młodzież z liceów w cyklach dwuletnich.

Obraz potencjału współpracy uzupełnia działalność gminy Gołdap w Stowarzyszeniu Powiatów, Miast i Gmin EGO, w skład którego wchodzi jednostki samorządu terytorialnego powiatów: etckiego, gołdapskiego i oleckiego oraz członkostwo w międzynarodowej sieci miast Cittaslow.

Na terenie miasta Gołdap znajdują się obiekty zabytkowe, takie jak:

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

- 1) konkatedra NMP Matki Kościoła z 1560 r., odbudowana po zniszczeniach wojennych w latach 80.,
- 2) kościół św. Leona i Bonifacego z 1894 r.,
- 3) wieża ciśnień z przełomu XIX i XX wieku,
- 4) kamienice z XIX w.

Zachowały się też liczne pamiątki z przeszłości, np. ceramiki znad jeziora, które można oglądać w Muzeum Ziemi Gołdapskiej im. Mieczysława Ratasiewicza.

Na terenie miasta działalność duszpasterską prowadzą kościoły rzymskokatolickie (Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny Matki Kościoła, Parafia pw. św. Leona i Bonifacego, Parafia pw. św. Józefa) oraz kościoły protestanckie (Kościół Ewangelicko - Augsburski, Kościół Boży w Chrystusie, Kościół Zielonoświątkowy).

Największe podmioty gospodarcze w mieście

1. Iryd sp. z o.o.
2. A&G Gołdapska Fabryka Kopert.
3. NC Koperty sp. z o.o.
4. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Nord Ost” sp. z o.o.
5. PPHU Wuteh sp. z o.o.
6. Sanatorium Uzdrowskie „Wital”.

Stowarzyszenia i fundacje mające siedzibę na terenie miasta Gołdap

- a) Gołdapska Rada Sportu
- b) Warmińsko-mazurski Okręgowy Związek Narciarski w Gołdapi
- c) Gołdapskie Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych
- d) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich „Rodzina”
- e) Stowarzyszenie Partnerstwo Sztuk
- f) Gołdapskie Stowarzyszenie Pszczelarzy
- g) Terenowy Oddział Stowarzyszenia Ochotniczych Hufców Pracy
- h) Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski w Gołdapi
- i) Gołdapskie Towarzystwo Szachowe
- j) Gołdapskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej
- k) Gołdapski Szkolny Związek Sportowy

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

- l) Stowarzyszenie Krzewienia Etyki Chrześcijańskiej „Skafa”
- m) Gołdapski Związek Tenisa Ziemnego
- n) Miejski Klub Sportowy „Rominta”
- o) Stowarzyszenie Gołdapski Fundusz Lokalny
- p) Stowarzyszenie Alternatywa dla Duszy
- q) Stowarzyszenie „Dobra Myśl”
- r) Gołdapskie Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi
- s) Gołdapski Uniwersytet Trzeciego Wieku
- t) Stowarzyszenie „SZKOŁA POD LASEM”
- u) Gołdapskie Stowarzyszenie Historyczne ARCHEO
- v) Stowarzyszenie „Tęczowy Parasol” przy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Gołdapi
- w) Stowarzyszenie Inicjatyw Młodzieżowych
- x) Stowarzyszenie Biegowe Łowcy Przygód Gołdap
- y) Stowarzyszenie „Emerytowanych Policjantów” w Gołdapi
- z) Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap
- aa) Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości Regionalnej w Gołdapi
- bb) Fundacja „Pro sanatio”

Infrastruktura techniczna i społeczna

Przez teren miasta i gminy Gołdap przebiegają następujące drogi krajowe i wojewódzkie o znaczeniu tranzytowym:

- droga krajowa nr 65 Białystok – Ełk – Olecko - Gołdap (granica państwa) – Gusiew,
- droga wojewódzka nr 650 Węgorzewo – Gołdap,
- droga wojewódzka nr 651 Gołdap – Szypliszki,

Obecny stan techniczny dróg powiatowych i gminnych na terenie gminy Gołdap jest zły. W związku z ciągłym wzrostem natężenia ruchu nawierzchnie dróg ulegają niszczeniu. Celem zapewnienia przejezdności konieczne jest przeprowadzanie bieżących napraw, które nie przyczyniają się w istotny sposób do poprawy stanu technicznego a jedynie pozwalają doraźnie zapobiegać dalszej degradacji dróg. Liczne wyboje i nierówności oraz ubytki w nawierzchni dróg powodują poważne utrudnienia w ruchu oraz stanowią zagrożenie dla

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

bezpieczeństwa ruchu drogowego. Zły również jest stan techniczny istniejących chodników a w większości ich brak, powoduje zagrożenie bezpieczeństwa pieszych. Przebudowa wielu dróg może poprawić dostępność do dróg wojewódzkich i krajowej przyczyniając się do ożywienia terenów poprzez rozwój inwestycji, co spowoduje rozwój działalności gospodarczej. Tereny o odpowiedniej infrastrukturze drogowej staną się również atrakcyjniejsze dla przyszłych inwestorów w sferze rozwoju budownictwa mieszkalno-usługowego.

Struktura demograficzna i społeczna

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. miasto Gołdap zamieszkiwało 13706 mieszkańców.

Rok	Liczba mieszkańców
1996	13 819
2006	13 542
2015	13 706

W ostatnich latach, po spadkach liczby mieszkańców obserwuje się pewną stagnację.

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1996	163	90	73	-71
2006	137	108	29	-146
2012	152	120	32	-31

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 802 osób na km².

Struktura ludności według płci charakteryzowała się przewagą kobiet. Na koniec 2012 roku 7001 osób (50,76) stanowiły kobiety a 6970 (49,24%) mężczyźni - na 100 mężczyzn przypadało 100,14 kobiet.

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży (0 – 17 lat) z 31,80 % do 19,80%, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 56,80% do 64,50 %, natomiast udział starszych ludzi z 10,50 % do 14,80 %. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	4434	2135	31,8	15,77
produkcyjny	7921	9399	56,8	69,42
poprodukcyjny	1464	2005	10,5	14,81
Ogółem	13819	13539	100,0	100,0

Podmioty gospodarcze stan na 31.12.2012

	Jednostka miary	2012
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON		
Podmioty wg sektorów własnościowych		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	1410
Sektor publiczny - ogółem	jed.gosp.	76
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	36
Sektor publiczny - spółki handlowe	jed.gosp.	3
Sektor prywatny - ogółem	jed.gosp.	1334
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	1007
Sektor prywatny - spółki handlowe	jed.gosp.	66
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału	jed.gosp.	7

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

zagranicznego		
Sektor prywatny - spółdzielnie	jed.gosp.	3
Sektor prywatny - fundacje	jed.gosp.	5
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	43
ogółem	jed.gosp.	1410
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	jed.gosp.	31
przemysł i budownictwo	jed.gosp.	318
pozostała działalność	jed.gosp.	1061
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ - WSKAŹNIKI		
Podmioty - wskaźniki		
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	1022
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	82
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	70
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	11,2
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	jed.gosp.	35
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	125

Przed zmianami systemowymi 1989 roku na terenie gminy Gołdap był jeden z czterech największych w Polsce pegeerów – Romincki Kombinat Rolny. Po jego likwidacji większość tutejszych zakładów pracy upadła na zasadzie domina, tworząc jednocześnie największe w Polsce bezrobocie i środowisko ludzi bezradnych. Bezrobocie, ubóstwo oraz problem "niezagospodarowanej" młodzieży stanowią dziś najtrudniejsze „dziedzictwo” czasów komunistycznych. Gołdap to ośrodek peryferyjny skąd „wszędzie jest daleko” a przez to możliwości rozwoju i dostęp do różnego rodzaju usług społecznych jest znacznie ograniczony, dlatego jakość życia mieszkańców jest dużo niższa niż w innych miastach tej wielkości. Jak wynika z analiz danych statystycznych oraz diagnozy społecznej przeprowadzonej na potrzeby dokumentu: „System profilaktyki i opieki nad dzieckiem i

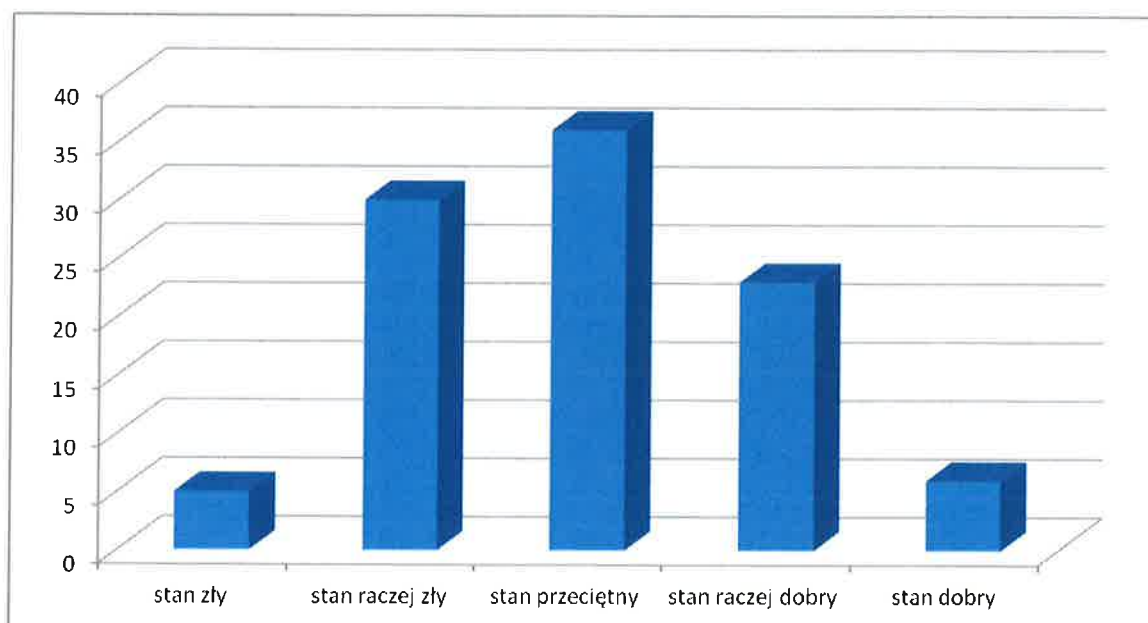
Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

rodziną w gminie Gołdap. Program wspierania rodziny”, największymi problemami społecznymi Gołdapi są: wysoki wskaźnik bezrobocia, duży odsetek osób korzystających ze wsparcia systemu pomocy społecznej, mnogość wszczętych procedur Niebieska Karta, spowodowanych różnego rodzaju uzależnieniami, problemy wychowawcze dzieci i młodzieży szkolnej a także starzejące się społeczeństwo i obniżający się poziom zdrowia mieszkańców. Wiele z osób dotkniętych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym stopniowo pogrąża się w uzależnieniach, depresjach i ogólnym marazmie. Według danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych problemy układu i narządów ruchu generują najdłuższe zwolnienia lekarskie np. choroby kręgosłupa. Wszystkie dane Ministerstwa Zdrowia wskazują na postępujące problemy psychiczne np.: depresje, nerwice, które znacząco obniżają aktywność zawodową. Takie odzwierciedlenie ogólnopolskich tendencji w Gołdapi zauważają lekarze, nauczyciele wychowania fizycznego, pracownicy pomocy społecznej oraz pedagodzy szkolni i pracownicy PCPR. Sposobem na przełamanie tego impasu może być wielopłaszczyznowa aktywizacja mieszkańców i zapobieganie dalszemu wykluczeniu grup społecznych.

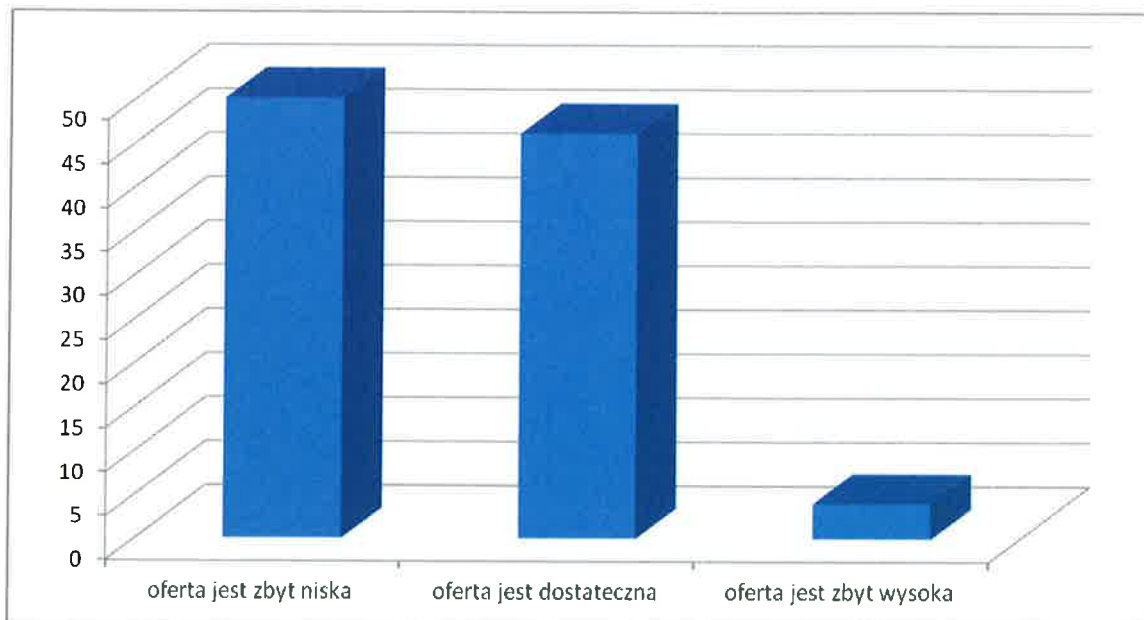
Ponadto na potrzeby wymienionego wyżej dokumentu zrealizowano w Gołdapi badania ankietowe wśród mieszkańców miasta i gminy, których wyniki potwierdzają opisaną sytuację.

Przykładowe zestawienia wyników ankiet.

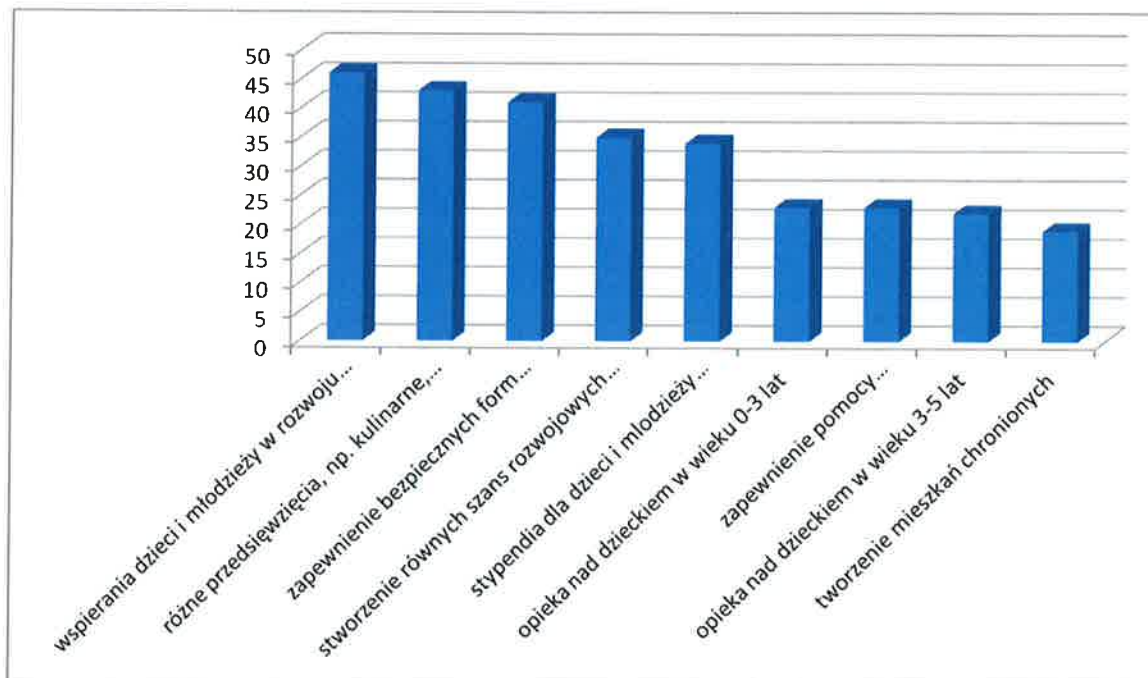
Jak oceniają Państwo stan techniczny bazy gminy i jej instytucji (np. Dom Kultury, szkoły, place zabaw)?

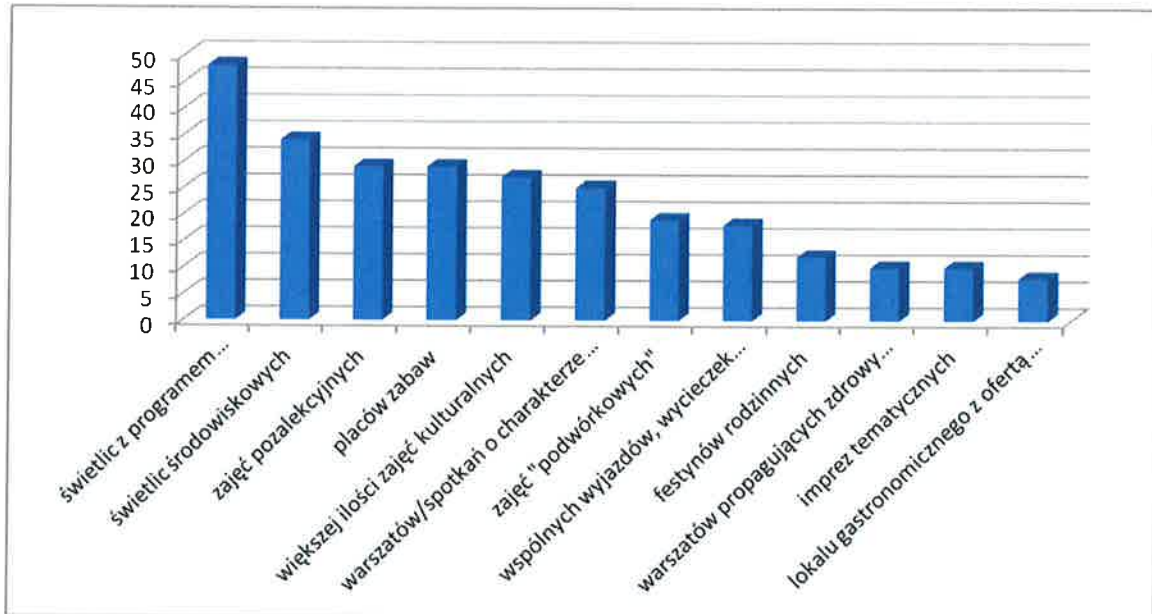
Czy instytucje takie jak powiat i gmina oferują w mieście dostateczną ofertę spędzania wolnego czasu?

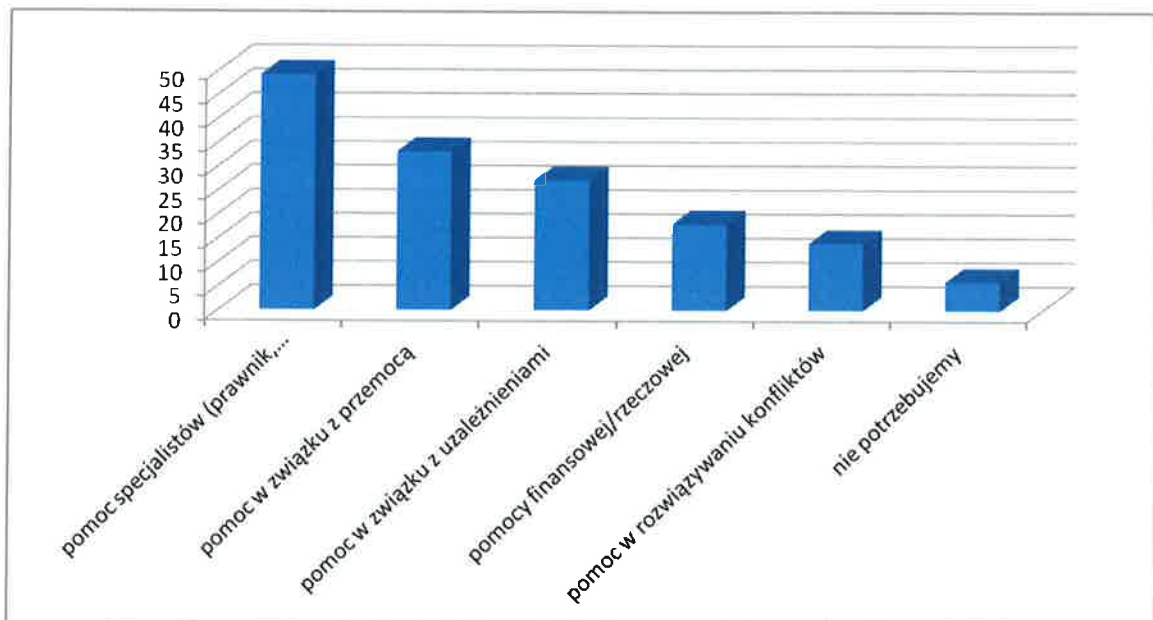
Jakie powinny być najważniejsze zadania gminy skierowane do dzieci, młodzieży i rodzin?

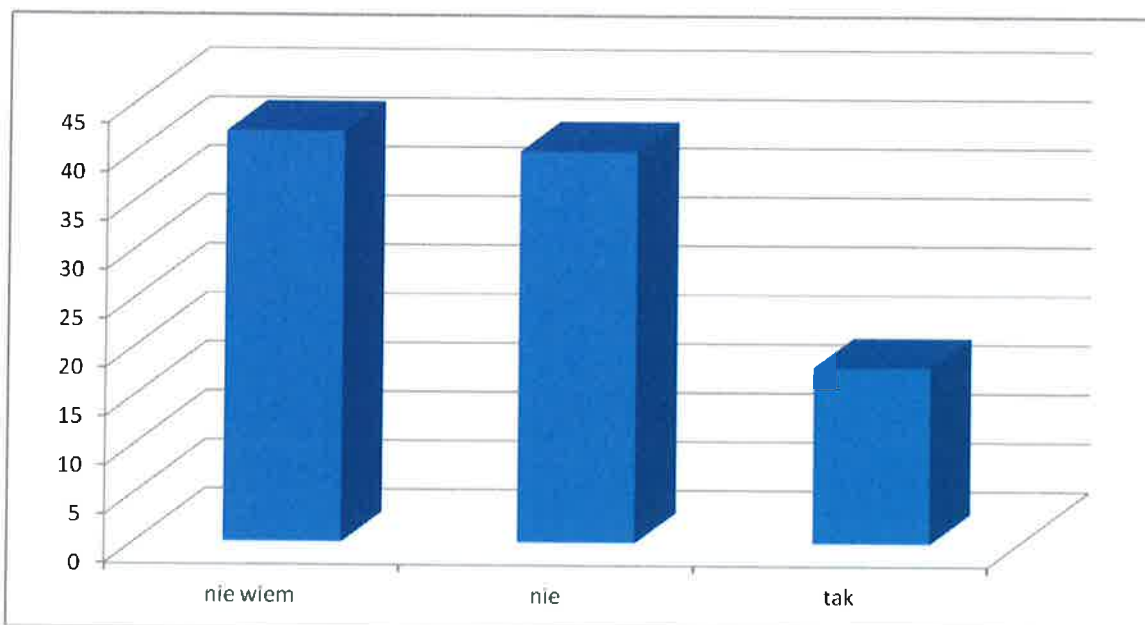
Jakiego rodzaju działań skierowanych do dzieci, młodzieży i rodzin brakuje na terenie gminy?

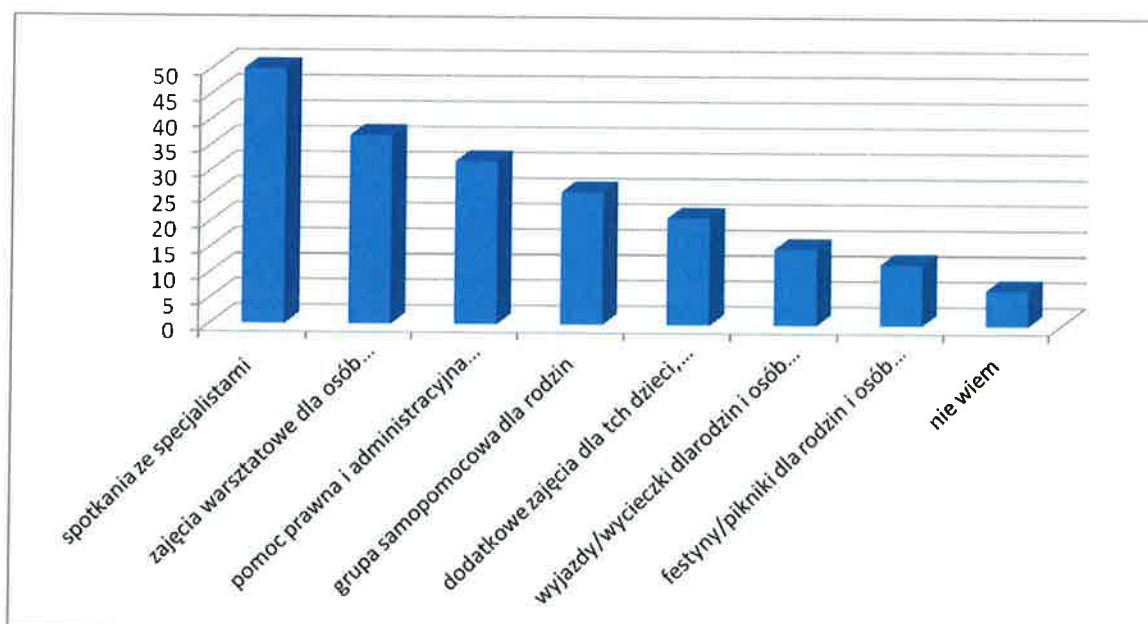
W jakich sprawach oczekujecie Państwo pomocy na gruncie rodziny od instytucji zewnętrznych?

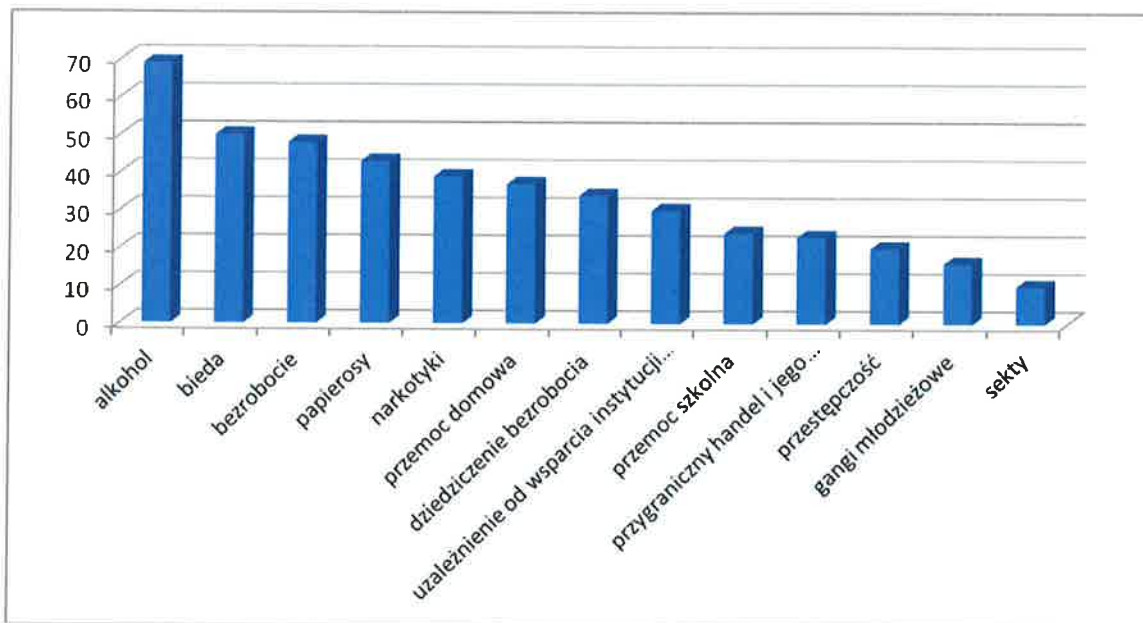
Czy oferta działań przeznaczonych dla rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności jest wystarczająca?

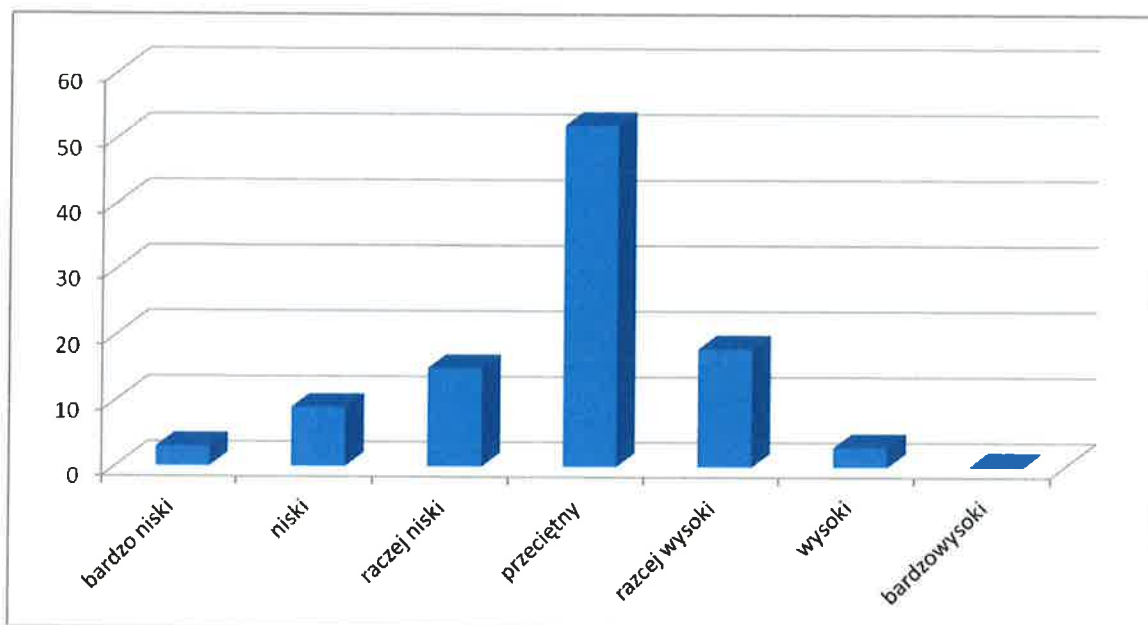
Jakie według Państwa działania powinny być skierowane do rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności?

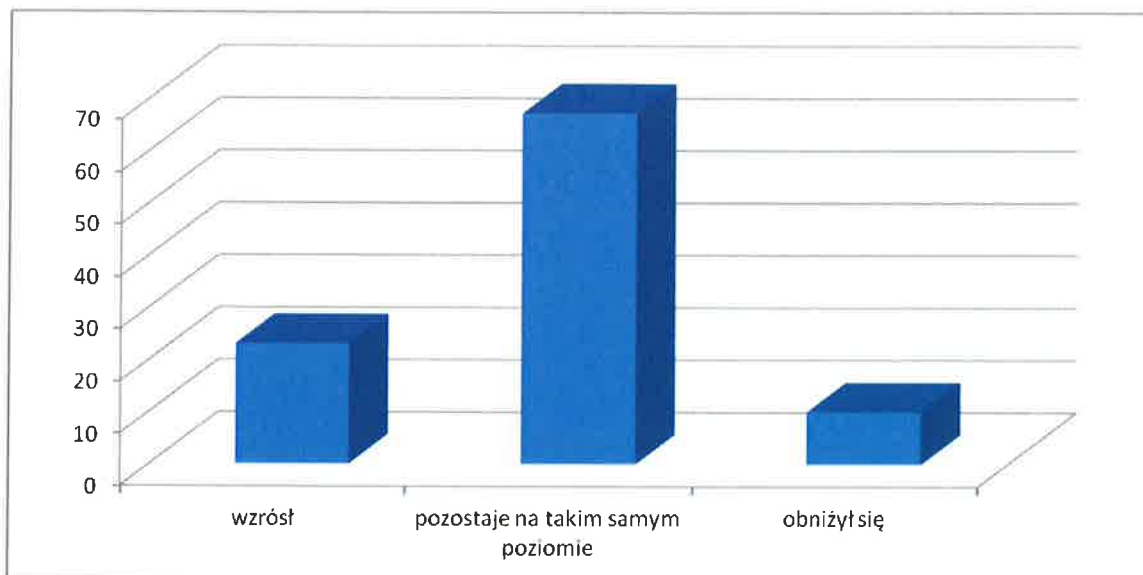
Jakie czynniki zagrażają prawidłowej sytuacji dziecka i rodziny w gminie Gołdap?

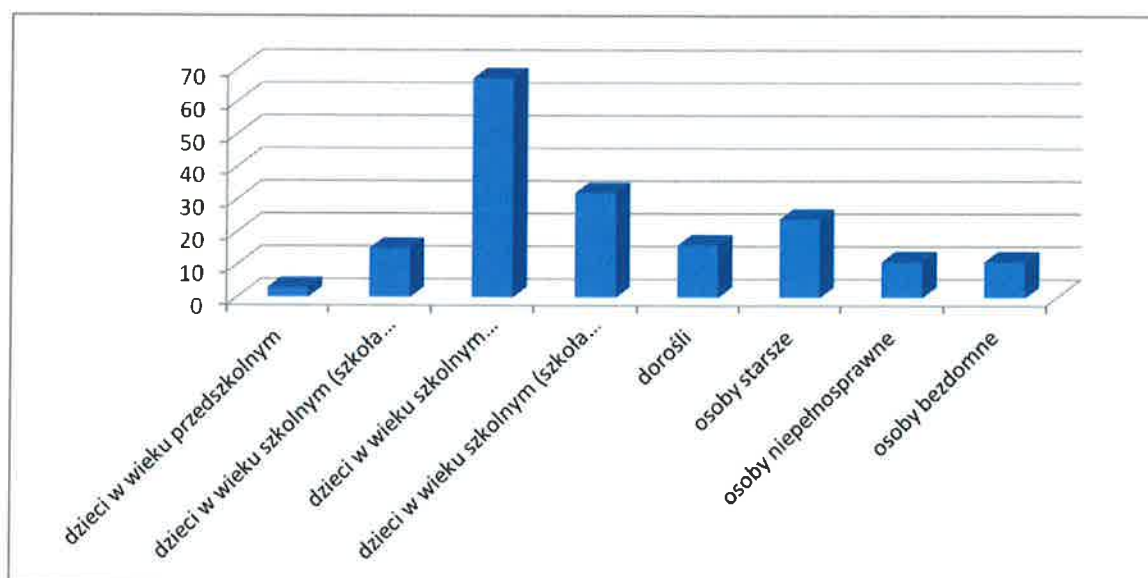
Jak oceniają Państwo poziom bezpieczeństwa w gminie Gołdap?

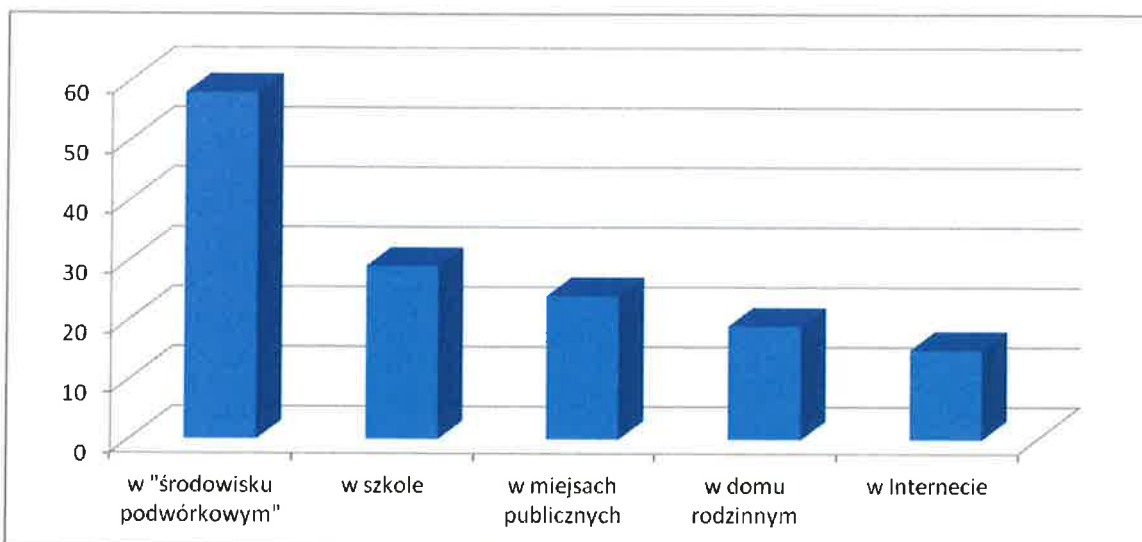
Jak kształtował się poziom zagrożeń w ciągu ostatniego roku?

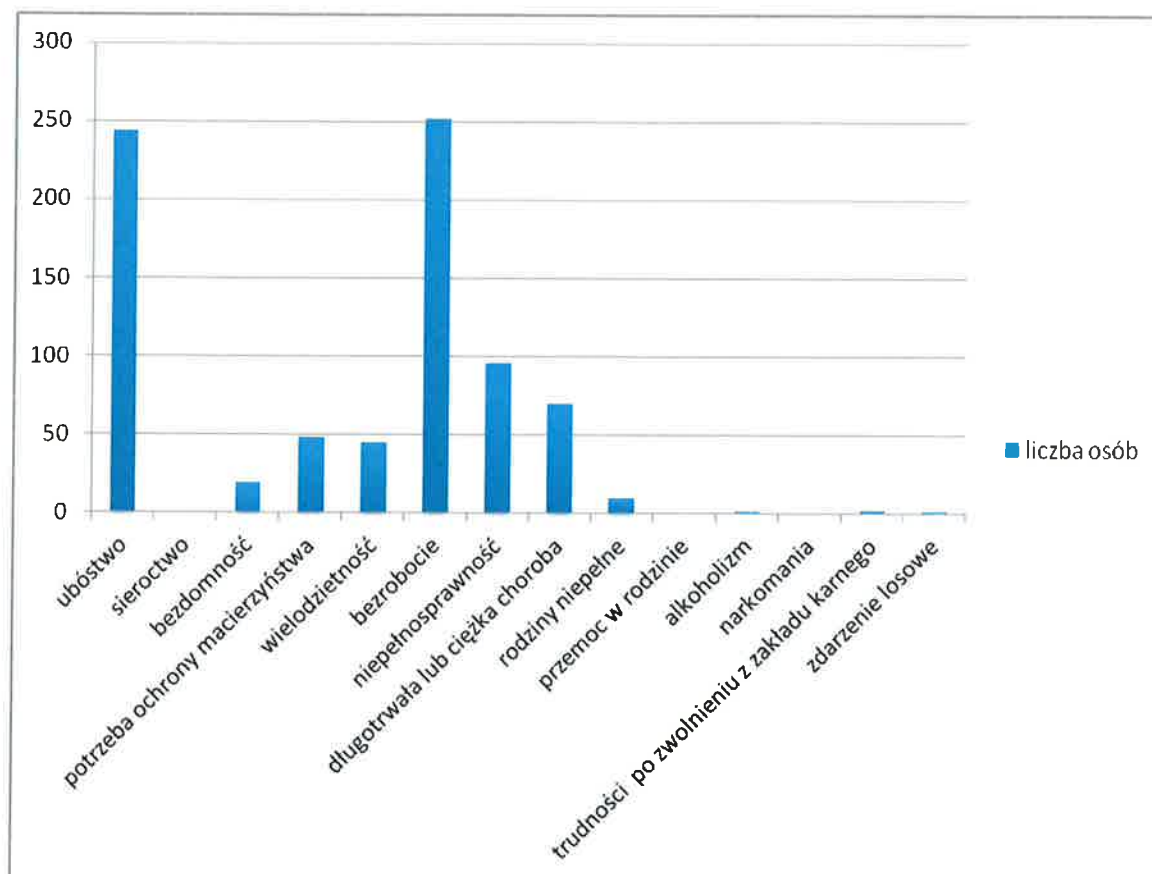
Kto jest najbardziej narażony na niebezpieczeństwo w gminie Gołdap?

Gdzie występują największe zagrożenia w gminie Gołdap?

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród osób korzystających z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi:

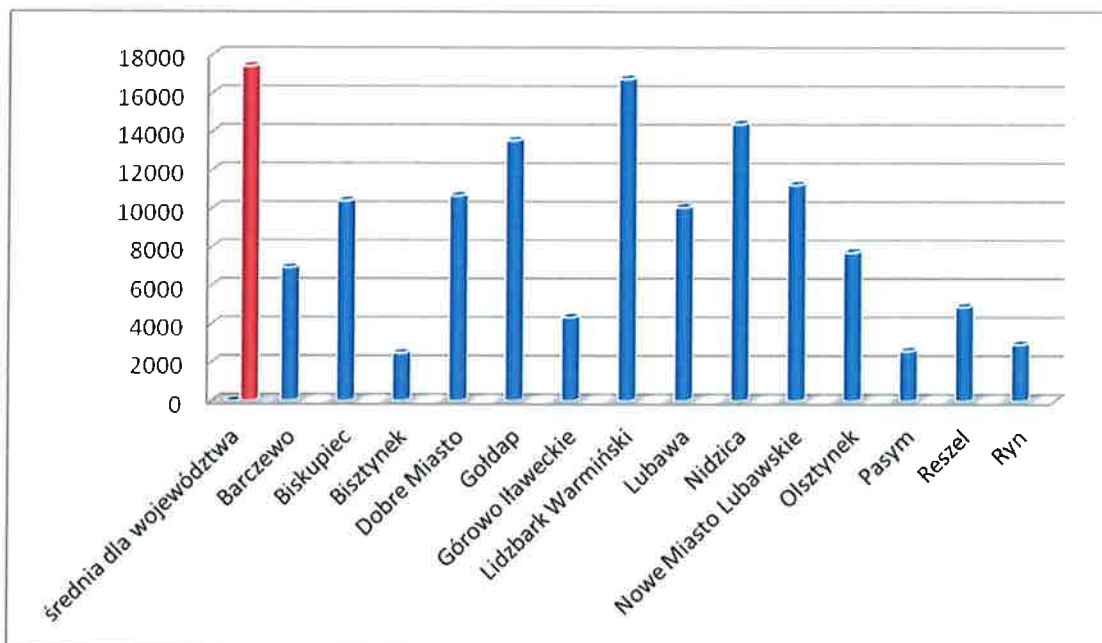
Wśród osób korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka było ubóstwo (244 osoby), bezrobocie (252 osoby), niepełnosprawność (96 osób) oraz długotrwała lub ciężka choroba (70 osób).

3. Diagnoza społeczna oraz identyfikacja potrzeb w miastach Cittaslow Warmii i Mazur i miejsce w niej Gminy Gołdap

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego występują sytuacje utraty funkcji społeczno-gospodarczych małych i średnich miast w wyniku silnej konkurencji zewnętrznej oraz pogarszającej się sytuacji w gminach otaczających te miasta.

Sieć miast w województwie jest dobrze rozwinięta, lecz średnia wielkość miasta jest znacznie niższa niż średnia krajowa (17,4 tys. wobec prawie 23,9 tys. w Polsce – bez Warszawy). Nieco wyższa od krajowej jest mediana liczby ludności w miastach Warmii i Mazur (również bez Warszawy: 9,1 tys. wobec 8,3 tys.). Oznacza to, że potencjał ludnościowy średniej wielkości ośrodków miejskich Warmii i Mazur może ciągle być podstawą do budowania konkurencyjności.

Wielkość miast na tle średniej dla województwa

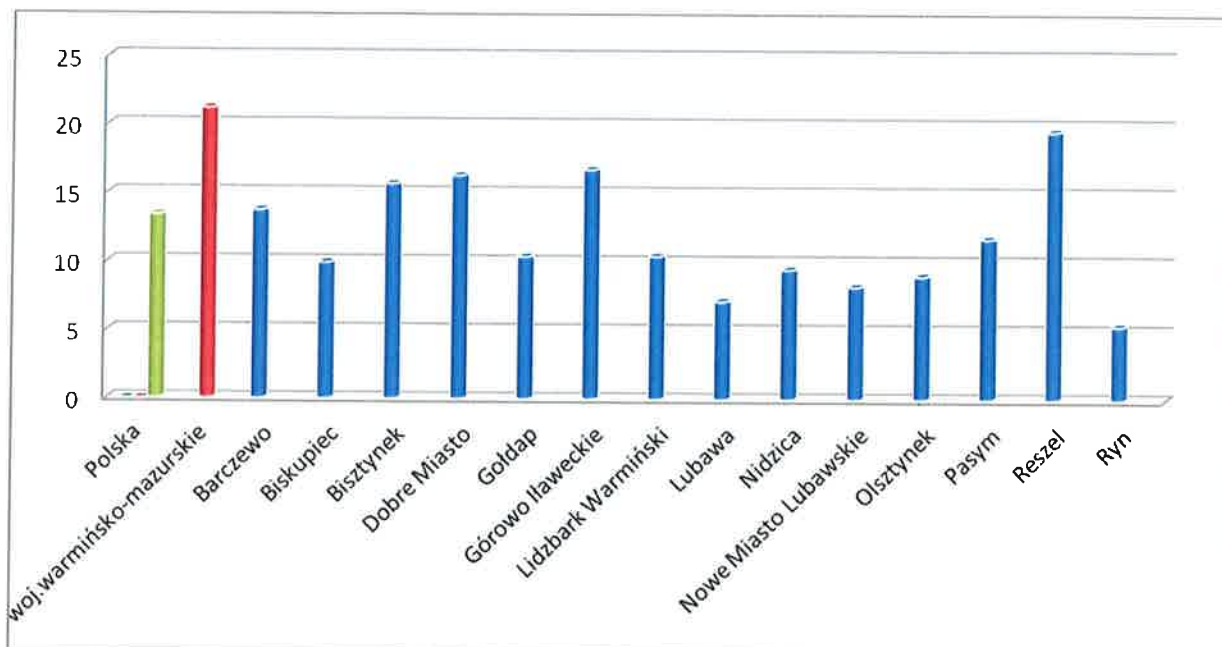

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

Jednocześnie miasta (nawet najmniejsze) stanowią lokalne ośrodki dostępu do różnorodnych usług publicznych dla obszarów wiejskich, dotkniętych problemami związanymi z bezrobociem i emigracją. W obszarze 15 miast i 15 gmin miejsko-wiejskich żyje łącznie 62,% mieszkańców województwa. W analizowanej grupie znajduje się prawie 55% zarejestrowanych w regionie bezrobotnych w regionie. Zjawisko pozostawania bez pracy w dłuższym okresie czasu skutkuje ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W zaniedbanych częściach miast (zużyta zabudowa, dekapitalizacja infrastruktury technicznej, w tym transportowej) i na terenach blokowisk (pozbawionych funkcjonalnych przestrzeni publicznych, skupiających aktywność społeczną) skoncentrowały się negatywne zjawiska społeczne, takie jak: niska aktywność gospodarcza i zawodowa, bezrobocie, natężenie zjawisk patologicznych, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Taka sytuacja utrudnia wykorzystanie potencjału ludnościowego zamieszkującego te obszary. Stąd konieczna jest kontynuacja kompleksowych i zintegrowanych działań rewitalizacyjnych w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, obejmująca najbardziej potrzebujące społeczności lokalne.

Głównym problemem, z którym borykają się mieszkańcy województwa o jest bezrobocie. W 2012 roku co piąty (21,2%) aktywny zawodowo mieszkaniec pozostawał bez zatrudnienia (w kraju 13,4%).

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych – stan na koniec 2012 r.

Jednymi z najczęstszych przyczyn bezrobocia są:

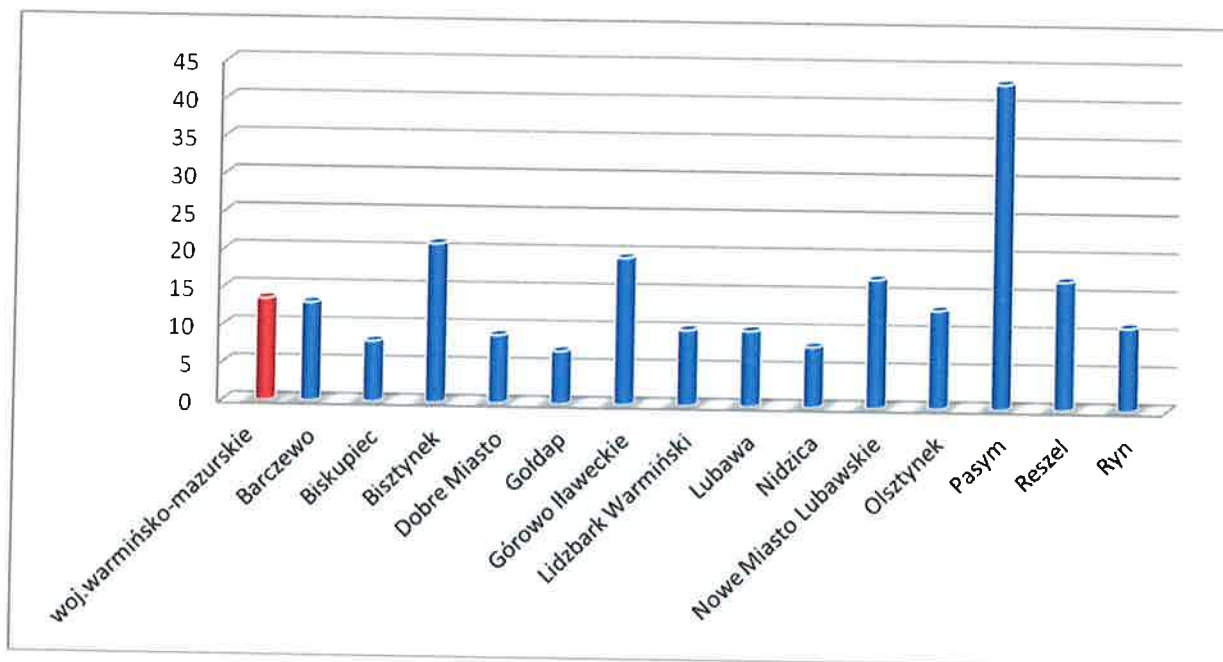
- brak kwalifikacji zawodowych (w 2012 r. 28,5% bezrobotnych nie posiadało kwalifikacji zawodowych,
- niski poziom wykształcenia (w 2012 r. 32,9% ogółu bezrobotnych posiadało wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe; 28,2% - zasadnicze zawodowe; 10,7% - średnie ogólnokształcące).

Trudna sytuacja na rynku pracy skutkuje niską zamożnością mieszkańców. Znaczna część ludności znajduje się w trudnej sytuacji materialnej - poziom wynagrodzeń stale odbiega od średniej krajowej - w 2012 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto stanowiło 84,1% średniej ogólnopolskiej. Podobnie dochód rozporządzalny przypadający na 1 osobę w gospodarstwie domowym jest niższy niż średnio w Polsce i w 2012 roku stanowił 86,8% średniej ogólnopolskiej – 14 lokata w kraju.

W konsekwencji region cechuje także najwyższa w kraju liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Dominującym powodem korzystania z niej jest bezrobocie, w następnej kolejności: ubóstwo, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz długotrwała lub ciężka choroba i alkoholizm. Bezrobocie często ma charakter strukturalny, natomiast pozostałe powody w wielu przypadkach mają źródło w środowisku rodzinnym. W regionie występuje również wysoki udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci (w 2012 r. wyniósł 39,5% i był 4 najwyższym wynikiem w kraju).

O relatywnie najgorszej sytuacji materialnej ludności województwa na tle kraju świadczy także poziom zagrożenia ubóstwem wśród mieszkańców ogółem. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem poniżej granic minimum egzystencji wyniósł w 2012 r. 13,5%, co było najwyższą wartością w kraju, tak jak i wartości wskaźnika zagrożenia ubóstwem poniżej relatywnej granicy ubóstwa - 24,7% oraz wskaźnika zagrożenia ubóstwem poniżej ustawowej granicy ubóstwa – 13,8%.

Osoby korzystające z pomocy społecznej (w %) – stan na koniec 2012 r.

Niski status ekonomiczny, trudna sytuacja zawodowa oraz wysoki poziom zagrożenia ubóstwem i niski poziom wykształcenia wśród osób bezrobotnych niosą ryzyko wykluczenia społecznego. Jedną z grup najbardziej na nie narażonych ze względu na relatywnie niski status ekonomiczny (zagrożenie ubóstwem) oraz niską aktywność społeczną są osoby powyżej 50 r.ż. Z danych GUS wynika, iż ubóstwem warunków życia dotkniętych jest w kraju 14% tej grupy wiekowej. Charakteryzuje ją niski poziom wykształcenia oraz często zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe, brak umiejętności poruszania się po rynku pracy (brak wiadomości na temat sposobów i metod poszukiwania pracy). Niepokojącą tendencją jest wzrost liczby osób 50+ w ogólnej liczbie bezrobotnych – zwiększył się on z 17,4% w 2006 r. do 21,7% w 2012 r.

Dla rozwoju każdego społeczeństwa kluczowe znaczenie ma prawidłowe funkcjonowanie rodziny, ponieważ trudna sytuacja życiowa członków rodziny przekłada się na wszystkich domowników, w tym dzieci, dla których zagrożenie wykluczeniem społecznym oznacza mniejsze możliwości oraz zmarnowany potencjał. Tymczasem, jak wskazują dane GUS, w kraju najbardziej zagrożone ubóstwem są rodziny wielodzietne. W 2012 roku odsetek gospodarstw domowych zagrożonych ubóstwem skrajnym (minimum egzystencji) wśród

rodzin z co najmniej 4 dzieci na utrzymaniu wyniósł 26,6%, natomiast odsetek gospodarstw domowych z 2 dzieci na utrzymaniu zagrożonych ubóstwem skrajnym wyniósł zaledwie 4,2%. W warmińsko-mazurskim w 2012 roku z pomocy społecznej skorzystało 76.800 rodzin. W 2012 roku funkcjonowały tu 2.423 rodziny zastępcze, które sprawowały opiekę nad 3.722 dziećmi.

Według danych GUS rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi są dwukrotnie bardziej zagrożone skrajnym ubóstwem niż gospodarstwa domowe bez osób niepełnosprawnych – granica ubóstwa skrajnego dla gospodarstw domowych z przynajmniej jednym dzieckiem do lat 16 posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności w 2012 roku wyniósł 12,4%, natomiast analogiczny wskaźnik dla gospodarstw domowych bez osób niepełnosprawnych tylko 6,0%.

Kolejną grupą szczególnie zagrożoną wykluczeniem społecznym jest młodzież. Wśród mieszkańców województwa utrzymuje się relatywnie wysoki odsetek osób niepełnosprawnych, który według NSP w 2011 wyniósł 13,6% przy średniej ogólnopolskiej wynoszącej 12,2%. Osoby niepełnosprawne, z uwagi na swój stan zdrowia i wynikające z tego konsekwencje w funkcjonowaniu społecznym i zawodowym, stanowią szczególną kategorię osób na rynku pracy. W wielu sytuacjach mają one utrudniony dostęp do zatrudnienia oraz stosownego do potrzeb wsparcia w pozyskaniu pracy. Przy tak wysokim odsetku osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji władze regionalne stanęły przed wyzwaniem ułatwienia dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym. Należy podkreślić, że w warmińsko-mazurskim obserwuje się najniższy udział gospodarstw domowych, które opłacały usługi medyczne „z własnej kieszeni” - w 2013 r. było to 26,9% gospodarstw domowych, w kraju 48,4%.

Równie istotną sprawą jest rozwiązanie problemów, wynikających z wysokiego w regionie odsetka liczby osób niepełnosprawnych (13,6% w 2011 r.). Grupę potrzebujących pomocy powiększa proces starzenia się społeczeństwa. Według prognoz GUS, udział osób w wieku poprodukcyjnym będzie wzrastał i w 2035 roku wyniesie 26,3% ogółu populacji regionu wobec 15,7% w 2012 r. Tymczasem już teraz występuje deficyt usług opiekuńczych nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi („Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020”). Osoby te ze względu na stan zdrowia, rodzaj i stopień niepełnosprawności, bądź brak możliwości samodzielnego funkcjonowania w środowisku domowym, przy braku dostępu do usług rehabilitacyjnych, pielęgnacyjnych i wspomagających (np. asystenta osobistego)

świadczonych w miejscu zamieszkania, są niezdolne do samoopieki oraz wymagają kontroli lekarskiej, profesjonalnej pielęgnacji i rehabilitacji, zapewnienia opieki pielęgniarzkiej.

Istotnym czynnikiem, pogłębiającym wykluczenie społeczne oraz ograniczającym aktywność społeczną osób zagrożonych wykluczeniem, jest brak wiedzy na temat przysługujących im praw, w tym także praw obywatelskich.

Jednym ze szczególnych sposobów odpowiedzi na problemy gospodarcze, społeczne i środowiskowe jest ekonomia społeczna, która daje szeroki wachlarz możliwości aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem. Pomimo, iż jej podmioty działają od ponad 200 lat, to w obliczu kryzysu gospodarczego, rosnącego bezrobocia i coraz mniej skutecznej ścieżki pomocy państwa dla potrzebujących, odkrywane są na nowo. Podmioty takie jak stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie socjalne czy spółki non profit stają się alternatywnymi miejscami pracy, a tym samym przyczyniają się do zmniejszenia skali bezrobocia. Wciąż jednak należy działać na rzecz sprzyjającego klimatu dla rozwoju podmiotów ekonomii społecznej. W Polsce, pomimo szeroko zakrojonych finansowanych m.in. z EFS, nie osiągnięto jeszcze zadowalających efektów – przeciętnie w krajach UE zatrudnienie w sektorze ekonomii społecznej w 2010 r. kształtowało się na poziomie ok. 6,5% wszystkich pracujących, podczas gdy w Polsce było to ok. 3,7%.

W latach 2007-2013 dzięki środkom z EFS utworzono w województwie 16 podmiotów ekonomii społecznej; funkcjonuje sieć Ośrodków Wspierania Ekonomii Społecznej oraz 6 inkubatorów przedsiębiorczości społecznej. Instytucje te zapewniają szeroki katalog bezpłatnych usług. Rozwój przedsiębiorczości społecznej wpływa pozytywnie na rozwój kapitału ludzkiego, który stawiany jest często jako jeden z najważniejszych czynników decydujących o rozwoju gospodarczym. Kształcenie postaw pro przedsiębiorczych oraz wspieranie powstających lub już istniejących podmiotów ekonomii społecznej pozwoli na skuteczniejszą walkę z marginalizacją osób bezrobotnych czy też dysfunkcyjnych. Niemniej jednak wszelkie działania związane z rozwojem ekonomii społecznej wiążą się z koniecznością wzmocnienia infrastruktury podmiotów działających w jej obszarze.

Wszystkie zjawiska, zarówno negatywne, jak i pozytywne, występujące na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, przekładają się bezpośrednio na społeczność zamieszkującą miasta należące do sieci Cittaslow.

4. Delimitacja przestrzenna obszaru rewitalizacji

Obszary miasta, które mogą być poddane rewitalizacji powinny spełniać wymóg ustawy o rewitalizacji, co oznacza, że obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Celem wyznaczenia obszarów w mieście Gołdap przeprowadzono analizę sytuacji w mieście w aspekcie uwarunkowań społecznych, kulturowych i gospodarczych, określono główne problemy miasta uwzględniając potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Powołano grupę roboczą składającą się z przedstawicieli szkolnictwa, policji, służb ratunkowych, organizacji pozarządowych, miejskich ośrodków społecznych, środowisk kulturalnych i religijnych oraz urzędników odpowiadających za problemy zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury oraz środowiska. W trakcie ich spotkań przeprowadzono analizę, która pozwoliła na identyfikację obszarów problemowych. Obszary problemowe zostały następnie skonfrontowane z mapą miasta dając w ten sposób wstępną delimitację obszarów wymagających rewitalizacji.

Jako dwa najbardziej odczuwalne wskaźniki degradacji wybrano odsetek bezrobocia kwalifikowalnego oraz odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej. Na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Gołdapi oraz z GUS przeprowadzone zostały wyliczenia wskaźników. Ponadto określone zostały wskaźniki czytelnictwa wśród dzieci i dorosłych oraz frekwencję wyborczą w ostatnich wyborach do parlamentu. Dane liczbowe potwierdziły w znacznej mierze wstępną delimitację. Określony w ten sposób obszar rewitalizowany będzie zgodny z wyznaczonymi założeniami Wytycznych Instytucji Zarządzającej do opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji - RPO Warmia i Mazury na lata 2014 – 2020, ponieważ jego sytuacja w odniesieniu do analizowanych kryteriów jest gorsza od średniej dla obszaru całego miasta.

Obszary wyznaczone do rewitalizacji są spójne ze Strategią Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020 oraz lokalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi poszczególnych miast.

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Definicja	Osoby korzystające z zasiłków pomocy społecznej – osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z póź. zm.) są uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy społecznej.	
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców gminy korzystających z zasiłków pomocy społecznej – 2239	
	Liczba mieszkańców gminy – 20 557	
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 706	
	Liczba mieszkańców obszaru analizowanego - 6096	
Sposób obliczeń	<u>Liczba korzystających z pomocy społecznej</u> Ogólna liczba mieszkańców gminy	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całej gminy	$\frac{2239}{20557} \times 100$	10,89
Obszar analizowany	$\frac{706}{6096} \times 100$	11,58

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców obszaru analizowanego jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całej gminy.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całej gminy	
Definicja	Liczba osób bezrobotnych poszukujących pracy zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w stosunku do osób w wieku produkcyjnym	
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych na obszarze gminy – 1215	
	Liczba osób bezrobotnych na obszarze analizowanym – 378	
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na terenie gminy – 13164	
	Liczba osób w wieku produkcyjnym w obszarze analizowanym – 3989	
Źródło danych	Gmina Gołdap	
Sposób obliczeń	<u>Liczba osób bezrobotnych</u> Liczba osób w wieku produkcyjnym	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całej gminy	<u>1215</u> x 100	9,23
	13 164	
Obszar analizowany	<u>378</u> x 100	9,48
	3989	

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego na obszarze analizowanym jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całej gminy.

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

Wskaźnik	Uczestnictwo w wyborach (październik 2015)		
	Nazwa obszaru	Liczba uprawnionych	Liczba głosujących
Obszar gminy	15624	6249	38,64
Analizowany obszar	5190	1972	38,00

Wartość wskaźnika frekwencji w wyborach parlamentarnych w roku 2015 na obszarze przewidzianym do rewitalizacji przyjął wartość niższą od średniej frekwencji na terenie całej Gminy Gołdap.

Wskaźnik	Czytelnictwo		
	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba czytelników (dzieci + dorośli)
Obszar gminy	20557	2076	0,101
obszar analizowany	6096	596	0,098

Wskaźnik czytelnictwa na obszarze analizowanym przyjmuje wartość niższą od średniej na terenie całej Gminy Gołdap.

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

Wskaźnik	Wykroczenia		
	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba wykroczeń (w okresie 5 lat)
Obszar gminy	20557	1452	21,89
obszar analizowany	6096	4500	23,82

Wskaźnik wykroczeń zarejestrowanych przez Policję w Gołdapi w okresie ostatnich 5 lat wykazał wartość większą dla obszaru poddanego planom rewitalizacji w porównaniu do terenu całej gminy.

Wskaźnik	Przestępstwa		
	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba przestępstw w okresie 5 letnim
Obszar gminy	20557	1680	8,17
obszar analizowany	6096	624	10,24

Wskaźnik przestępstw zarejestrowanych przez Policję w Gołdapi w okresie ostatnich 5 lat wykazał wartość większą dla obszaru poddanego planom rewitalizacji w porównaniu do terenu całej gminy.

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gotdap

W związku z powyższym analizowany obszar spełnia kryterium wysokiego poziomu ubóstwa i wykluczenia i stanu kryzysowego w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji obejmują następujące ulice:

Krótką, Mazurską, Żeromskiego nr 2 i 4, Cmentarna, Dolną, Kolejową, Lipową, Nabrzeżną, Okrężną, Paderewskiego, Plac Zwycięstwa, Słoneczną, Stanisława Mikołajczyka, Suwalską, Promenadą Zdrojową, Jeziorową, Stadionową, 1 Maja, Wczasową, Zatorową, Tadeusza Kościuszki, Partyzantów, Jaćwieską, Armii Krajowej, Tatyży, Księdza Popiełuszki, Szkolną, Wojska Polskiego.

Na poniższym rysunku graficznie przedstawiono obszar Gminy Gołdap przewidziany do rewitalizacji.

Łączna liczba osób zamieszkałych na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji wynosi 6096 osób osoby, co stanowi 29,7% mieszkańców Gminy Gołdap.

Powierzchnia obszaru wynosi 0,80 km² i stanowi 4,71% powierzchni miasta Gołdap i 0,22% powierzchni gminy Gołdap.

5. Analiza SWOT

W oparciu o zebrane dane przeprowadzono ocenę mocnych i słabych stron planowanych przedsięwzięć oraz diagnozę potencjalnych szans oraz zagrożeń, jakie będzie niosta realizacja programu rewitalizacji. Analiza jest wspólną dla gmin regionu warmińsko-mazurskiego przynależących do stowarzyszenia miast sieci CITTASLOW.

Analiza SWOT jest jedną z podstawowych metod analizy strategicznej, może być także wykorzystywana w działalności doradczej. Analiza SWOT pozwala określić strategiczne czynniki, które mogą mieć wpływ na powodzenie i działalność rozwojową danej jednostki. Istotnym zadaniem staje się wydzielenie spośród nich czynników krytycznych, dzięki którym można będzie rozwijać silne strony projektu, niwelować (bądź ograniczać) strony słabe, maksymalnie wykorzystywać istniejące możliwości i pojawiające się szanse oraz unikać przewidywanych zagrożeń i niebezpieczeństw.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p><u>Środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dogodne położenie geograficzne na terenach o dużej atrakcyjności turystycznej. • Cechy środowiska przyrodniczego korzystne dla prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju. • Istnienie w miastach wielu zabytków i atrakcji turystycznych. • Potencjał rozwojowy obszarów przeznaczonych do rewitalizacji. <p><u>Sfera gospodarcza:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wystarczające zasoby siły roboczej. • Istniejący potencjał produkcyjny do zagospodarowania. • Dobrze rozwinięta sieć handlu i usług. 	<p><u>Środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Niedostatecznie wykorzystany potencjał przyrodniczy. • Zły stan infrastruktury komunalnej i sieci komunikacyjnej. • Niewykorzystanie alternatywnych źródeł energii. <p><u>Sfera gospodarcza:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak rodzimego kapitału. • Niskie i nierównomierne tempo inwestycji w sektorze prywatnym. • Niski poziom kwalifikacji bezrobotnych.

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

<ul style="list-style-type: none"> • Tradycje turystyczne i rekreacyjne. • Bliskość większych ośrodków miejskich Olsztyn, Elbląg, Elk. • Rozwój usług doradztwa biznesowego. • Poprawa infrastruktury zwiększającej atrakcyjność lokalizowania działalności biznesowej. • Sprzyjający klimat społeczny i administracyjny dla inwestorów. <p><u>Sfera społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tendencje i ambicje młodych ludzi do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. • Istnienie systemu wspierania tworzenia miejsc pracy. • Dobra wiedza na temat środowisk wymagających pomocy i zagrożonych wykluczeniem społecznym. • Pełnienie przez szkoły i instytucje kultury funkcji kulturotwórczych. • Przelamywanie barier architektonicznych. • Rozwój infrastruktury odpowiadającej potrzebom społecznym i socjalnym. • Powstawanie społecznych grup wsparcia i rozwój wolontariatu. • Cykliczna organizacja imprez promujących wizerunki miast. • Stosunkowo dobra jakość życia w ocenie mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające uzbrojenie terenów pod inwestycje gospodarcze. • Niewystarczająca promocja miast - sieci. • Sezonowość ruchu turystycznego oraz mała ilość produktów turystycznych poza sezonem. <p><u>Sfera społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysokie bezrobocie utrzymujące się w miastach i towarzyszące temu niedostosowane przygotowanie zawodowe bezrobotnych. • Słabość systemu pośrednictwa pracy. • Silna identyfikacja osób długotrwale bezrobotnych z "rolą" bezrobotnego. • Wzrost patologii społecznych. • Wzrost ubóstwa. • Rozbieżność między potrzebami środowiska, a możliwościami służb społecznych. • Zbyt małe środki dla organizacji pozarządowych na dofinansowanie realizowanych zadań. • Niedostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy. • Wysoki poziom izolacji osób w wieku poprodukcyjnym. • Niedostatek miejsc aktywności sportowej dla dzieci i młodzieży. • Niechęć prywatnych właścicieli posesji do inwestowania własnych środków w ramach współpracy rewitalizacyjnej. • Brak możliwości rozwoju osób z wyższym wykształceniem i wysokimi aspiracjami zawodowymi.
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<p><u>Środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój gospodarczy miast zgodny z wymogami ochrony środowiska. • Dostępne środki unijne na rewitalizację i zapobieganie wykluczeniu społecznemu • Dostępne środki unijne na ochronę środowiska i wspieranie gospodarki niskoemisyjnej. • Szeroka promocja walorów przyrodniczych i krajoznawczych regionu. • Potencjał infrastruktury sprzyjający rekreacji i aktywnemu wypoczynkowi, który przy wykorzystaniu środków będzie mógł stanowić bazę dla osób o różnej zasobności portfela. 	<p><u>Środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zły stan gospodarowania na terenach szczególnie wrażliwych. • Degradacja środowiska. • Brak zintegrowanego zarządzania środowiskiem. • Brak środków na rozwój infrastruktury drogowej. • Dekapitalizacja dróg i mostów oraz brak środków unijnych na ich renowację. • Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna; niezadawalająca baza hotelowo – gastronomiczna. • Nieuregulowana sytuacja własności terenów przemysłowych.

<p><u>Sfera gospodarcza:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Starania regionu o napływ kapitału inwestycyjnego; • Budowa i modernizacja infrastruktury okołoturystycznej w całym regionie. • Rozwój sektora turystycznego i promocja gospodarcza regionu. • Doświadczenie w korzystaniu ze środków unijnych oraz większa dostępność środków unijnych na rozwój w stosunku do pozostałych części Polski. • Rozwój i popularyzacja idei społecznej odpowiedzialności biznesu wśród przedsiębiorców Warmii i Mazur <p><u>Sfera społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowany system edukacyjny przystosowany do potrzeb rynku pracy istniejącego systemu kształcenia ustawicznego. • Systemowe działania wspierające aktywizację bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo. • Dostęp do środków unijnych na inwestycje użyteczności publicznej i projekty stypendialne. • Rozwój sektora NGO w Polsce. 	<p><u>Sfera gospodarcza:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Małe zainteresowanie inwestorów zewnętrznych inwestowaniem w działalność na terenie miast objętych programem. • Niski wskaźnik przedsiębiorczości wśród mieszkańców miast objętych programem. • Zahamowanie korzystnych tendencji dla rozwoju gospodarki przez globalny kryzys ekonomiczny. <p><u>Sfera społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Odpyły wykształconej i przedsiębiorczej młodzieży z miast do większych ośrodków. • Brak dostatecznych środków na realizację zadań społecznych. • Utrwalanie postaw bezradności pokoleniowej. • Brak tolerancji i dyskryminacja środowisk wymagających opieki. • Utrudniony dostęp do kształcenia młodzieży ze zmarginalizowanych środowisk. • Dyskryminacja kobiet na rynku pracy. • Niewystarczający poziom środków i rozwiązań przeciwdziałającym wykluczeniu problemom pedagogicznym i dziedziczeniu patologicznych zachowań.
--	--

6. Wizja wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego

Rewitalizacja przestrzeni publicznej w Gołdapi na skutek likwidacji luki w infrastrukturze społecznej, kulturalnej, rekreacyjnej będzie sygnałem i motywacją do wyzwolenia aktywności w zakresie zainteresowań, rozwijania talentów bądź nabywania nowej wiedzy i umiejętności. Instytucje publiczne zaangażowane w realizacji programu utworzą nową ofertę szkoleniową, doradcą dla osób dorosłych, które z powodu utraty pracy znalazły się w trudnym materialnym położeniu.

W obszarze zrewitalizowanym pojawią się nowe propozycje wydarzeń, spektakli, konkursów, wystaw, warsztatów, które zachęcą i zmobilizują osoby pozostające dotychczas bierne do uczestnictwa. Uatrakcyjnienie zmodernizowanej infrastruktury stworzy zachętę dla

inwestorów do lokowania nowych przedsięwzięć gospodarczych jak również zmobilizuje właścicieli zaniedbanych nieruchomości do działań remontowych i modernizacyjnych.

Wzrosną aspiracje mieszkańców, spadnie liczba zdarzeń patologicznych oraz liczba osób bez zawodu i pracy. Powstaną nowe wzorce dbałości o własne zdrowie, a w szczególności wytworzona zostanie presja na walkę z wadami rozwojowymi dzieci i młodzieży.

7. Cele operacyjne i działania

Na podstawie przeprowadzonych analiz w sferze przestrzenno-gospodarczo-społecznej zdefiniowano na potrzeby niniejszego programu cele ogólne oraz cele szczegółowe procesów rewitalizacyjnych. Nadrzędnym celem jest opisanych działań rewitalizacyjnych jest: **wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, lepsza jakość życia społeczności zamieszkującej obszary problemowe**. Ponadto określono cele szczegółowe:

Stworzenie warunków dla przeprowadzenia procesu rewitalizacji;

- wdrożenie kompleksowej koncepcji służącej ukierunkowanemu rozwojowi całego przedmiotowego obszaru;
- stworzenie efektywnego systemu zarządzania w celu realizacji procesu rewitalizacji.

Ochrona dziedzictwa kulturowego:

- zabezpieczenie i ochrona zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego.

Poprawa jakości środowiska naturalnego:

- poprawa efektywności energetycznej budynków;
- poprawa świadomości ekologicznej i proekologicznych postaw mieszkańców;

Wzmocnienie lokalnej gospodarki:

- stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju funkcji handlowo-usługowych;
- poprawa warunków dla rozwoju turystyki, lokalnego handlu detalicznego i gastronomii poprzez rewitalizację przestrzeni publicznej;

- stworzenie warunków do funkcjonowania podmiotów wspierających rozwój spółdzielni socjalnych, aktywizację zawodową i podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Rewitalizacja i modernizacja przestrzeni publicznej:

- przewyciężenie występującego na obszarze „stanu kryzysowego” poprzez ograniczenie oraz niwelowanie negatywnych zjawisk społecznych,
- przywrócenie lub nadanie nowej funkcji oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju obszaru w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania wewnętrzne,
- poprawa jakości i warunków życia mieszkańców,
- zwiększenie spójności społecznej poprzez eliminowanie ubóstwa, ograniczanie nierówności społecznych, zwiększenie zatrudnienia i integracji społecznej,
- podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców, szczególnie ludności należącej do grup marginalizowanych, a przez to zwiększanie kreatywności mieszkańców, ich zdolności do innowacji,
- rozwój zdolności adaptacyjnych w kontaktach społecznych i gospodarczych, poprzez odpowiedni system opiekuńczy i edukacyjny oraz mobilizację i aktywizację ludności obszarów zdegradowanych,
- wzmocnienie gospodarki lokalnej i regionalnej oraz tworzenie dzięki temu nowych miejsc pracy,
- modernizacja infrastruktury socjalnej i technicznej,
- zachowanie i rewitalizacja budynków oraz obiektów o walorach historycznych, kulturowych, architektonicznych i urbanistycznych,
- poprawa bezpieczeństwa i zmniejszenie przestępczości,
- poprawa dostępności przestrzeni i obiektów dla osób niepełnosprawnych,
- poprawa jakości przestrzeni publicznej dla mieszkańców i turystów,
- kształtowanie pozytywnego wizerunku miasta,
- kompleksowa rewitalizacja i modernizacja przestrzeni publicznych w celu poprawy uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych, gospodarczych i społecznych;
- rewitalizacja i modernizacja ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych;

- rewitalizacja i modernizacja obiektów użyteczności publicznej.

Renowacja i modernizacja substancji budowlanej oraz wzmocnienie funkcji mieszkaniowej:

- zachowanie, rewaloryzacja i modernizacja substancji budowlanej, w szczególności budynków o wartościach i znaczeniu historycznym, architektonicznym, artystycznym lub przestrzenno-funkcjonalnym;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju przestrzenno-funkcjonalnego i zgodnego współistnienia funkcji użytkowych obszaru jako miejsca zamieszkania i pracy;
- poprawa jakości obiektów mieszkalnych oraz otoczenia mieszkaniowego.

Poprawa warunków dla rozwoju edukacji, nauki i kultury:

- rewitalizacja obiektów związanych z edukacją, nauką i kulturą;
- dostosowanie ich wyposażenia do nowoczesnych standardów;
- wspieranie współpracy między podmiotami edukacyjnymi a podmiotami gospodarczymi poprzez transfer wiedzy i doświadczeń;
- dostosowanie obiektów do standardów umożliwiających realizację zadań służących zapobieganiu wykluczeniu społecznemu, podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji, zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- wspieranie i animowanie inicjatyw służących wzmocnieniu kompetencji społecznych i zawodowych, dzięki którym mieszkańcy miast objętych programem będą mogli stać się bardziej konkurencyjni na rynku pracy.

Poprawa infrastruktury socjalnej:

- wzmocnienie i poprawa oferty wypoczynkowej dzięki modernizacji obiektów i terenów sportowo-rekreacyjnych;
- poprawa warunków wypoczynku i spędzania wolnego czasu poprzez wspieranie inicjatyw dla dzieci, młodzieży i seniorów;
- modernizacja i rozbudowa placówek socjalnych i obiektów użyteczności publicznej;

Tworzenie i wspieranie sieci społecznych:

- przeciwdziałanie przejawom patologii społecznych i wykluczeniu społecznemu;
- wspieranie inicjatyw mających na celu wzmocnienie sieci społecznych, aktywizacji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- tworzenie warunków sprzyjających wzmocnieniu poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców (tworzenie programów, wspieranie inicjatyw itp.).

8.Oczekiwane oddziaływania

W toku procesu rewitalizacji oczekuje się oddziaływań, które wywołają średnio- i długoterminowe pozytywne efekty:

- ✓ Dzięki realizacji zintegrowanych działań rewitalizacji należy oczekiwać wzrostu efektywności zaangażowanych środków finansowych i uzyskania większej trwałości wdrożonych działań;
- ✓ Przy wykorzystaniu istniejących możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych i ich dalszej efektywnej optymalizacji, zintegrowane działania przyczynią się do niwelacji zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji.
- ✓ W efekcie nastąpi wyraźna poprawa wizerunku obszaru rewitalizacji, skutkująca pozytywnymi zmianami na obszarach sąsiednich.
- ✓ Dzięki rewitalizacji i modernizacji przestrzeni publicznej wzrosną jej walory i zwiększy się jej atrakcyjność dla turystów i mieszkańców. Ponadto poprawie ulegną warunki dla lokalizacji funkcji handlowych, usługowych i kulturalnych. W konsekwencji można liczyć się z trwałym wzmocnieniem lokalnej gospodarki.
- ✓ Rewitalizacja przestrzeni publicznych będzie stanowić pozytywny sygnał dla prywatnych właścicieli usytuowanych w pobliżu nieruchomości i impuls dla kolejnych inwestycji. Profesjonalna realizacja projektów wywoła u lokalnej społeczności pozytywne nastawienie do kwestii rewitalizacji i stworzy sprzyjającą atmosferę dla jej dalszego wdrażania.
- ✓ Dzięki stworzeniu nowoczesnego systemu ruchu pieszego i rowerowego, stworzone zostaną dogodne warunki dla intensywnego promowania ekologicznych środków komunikacji i wzrośnie atrakcyjność przestrzeni publicznych.

- ✓ Zostaną stworzone dogodne warunki dla działalności i rozwoju lokalnej gospodarki.
- ✓ Zostaną osiągnięte trwałe efekty związane z prowadzoną na szeroką skalę integracją społeczną „grup problemowych” oraz likwidacją dyskryminacji i wykluczeń społecznych.
- ✓ Proekologiczne podejście do rewitalizacji będzie bezpośrednio oddziaływać pozytywnie na warunki życia lokalnej społeczności i na atrakcyjność obszaru dla turystów i inwestorów.
- ✓ Konieczność koordynacji prac różnych uczestników procesu pozwoli na animowanie dialogu publicznego i kreowanie postaw obywatelskich.
- ✓ Równoległe działania pozwolą na większą widoczność miast sieci na mapie regionu i Polski, co z kolei pozytywnie wpisze się w działania promocyjne.
- ✓ Podniesienie jakości życia mieszkańców będzie spełnieniem tzw. obietnicy marketingowej zawartej w promowanej marce regionu „zdrowe życie, czysty zysk”.
- ✓ Ożywienie gospodarcze na terenach rewitalizowanych będzie składową w realizacji priorytetu strategicznego regionu *Konkurencyjna Gospodarka*.
- ✓ Współpraca podmiotów zaangażowanych w rewitalizację oraz społeczne skutki działań rewitalizacyjnych będą składową w realizacji priorytetu strategicznego regionu *Otwarte Społeczeństwo*.
- ✓ Współpraca miast przyniesie pozytywny efekt dając tym samym impuls do dalszego rozwoju sieci i popularyzacji idei zrównoważonego rozwoju, co będzie składową w realizacji priorytetu strategicznego regionu *Nowoczesne Sieci*.

9. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi

W niniejszym rozdziale przedstawiono najważniejsze dokumenty o charakterze strategicznym zarówno na poziomie regionalnym jak i lokalnym, które są zgodne z zapisami programu rewitalizacji.

Planowane działania wpisują się w główny cel najważniejszego dokumentu strategicznego na poziomie województwa - **Strategii rozwoju społeczno - gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025** „*Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii Mazur z regionami Europy*”. Cel główny będzie realizowany poprzez cele strategiczne:

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

1. Wzrost konkurencyjności gospodarki,
2. Wzrost aktywności społecznej,
3. Wzrost liczb i powiązań sieciowych,
4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju.

Powyższe cele wraz z przedsięwzięciami przewidzianymi w omawianym dokumencie są spójne i wzajemnie się uzupełniają, a to pozwoli zrealizować główny cel Strategii, czyli wdrożenie zmian w sferach: przestrzennej, społecznej i ekonomicznej. Realizacja działań na obszarach rewitalizowanych będzie wymagać zaangażowania wszystkich sektorów, zarówno publicznego jak i gospodarczego oraz społecznego. Kompleksowość działań wpłynie na dynamizację rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów rewitalizowanych w ramach sieci miast Cittaslow w województwie warmińsko-mazurskim.

Program rewitalizacji obszarów Gminy Gołdap jest zgodny przede wszystkim z planowanymi działaniami w ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020** - Osi 8 Obszary wymagające rewitalizacji. Zaplanowane przedsięwzięcia będą realizowane w ramach priorytetu 9b „*Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich*”. Rezultatem interwencji będzie zwiększenie liczby owych/przebudowanych/przekształconych obiektów infrastrukturalnych zlokalizowanych na obszarach zrewitalizowanych.

Ponadto *Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow* jest spójny z następującymi priorytetami inwestycyjnymi w ramach poszczególnych osi priorytetowych:

- 4c „*Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym*” – Oś 4 Efektywność energetyczna,

- 6c „*Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego*” – Oś 6 Kultura i dziedzictwo,

- 9b - *Lepsza jakość życia społeczności zamieszkujących obszary problemowe* – Oś 8 Obszary wymagające rewitalizacji,

- 9i „*Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie*” – Oś 11 Włączenie społeczne.

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

- 9iv - 1. *Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych* 2. *Zwiększenie dostępności usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem*

społecznym – Oś 11 Włączenie społeczne,

- 10i *Zwiększenie dostępności i jakości edukacji przedszkolnej w województwie warmińsko-mazurski. Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwój zindywidualizowanego podejścia do ucznia ze specjalnymi potrzebami*

edukacyjnymi – Oś 2 Kadry dla gospodarki.

Powyższe priorytety inwestycyjne przedstawiają problemy oraz konieczność ich rozwiązywania poprzez realizację działań w programie. Rezultatem zrealizowanych przedsięwzięć będzie podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców obszarów zrewitalizowanych oraz zauważalna będzie poprawa warunków społeczno-gospodarczych

Z kolei głównym celem **Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Gołdap do roku 2025** jest *„Poprawa jakości życia mieszkańców Gołdapi poprzez rozwój uzdrowiskowej funkcji gminy”*. Realizacja przedsięwzięć w ramach poniższego dokumentu wpisuje się w cele strategii:

- Wzrost poziomu inwestycji w całoroczną ofertę turystyczną i jej spopularyzowanie,
- Przygotowanie systemu usług publicznych zapewniającego wysoką jakość kapitału ludzkiego i przestrzenną mobilność mieszkańców.

10. Charakterystyka zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacji obszaru

1. Lokalizacja
Gołdap
2. Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Aktywizacja społeczności lokalnej w Gołdapi.
3. Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Aktywność ma ogromny wpływ na sposób radzenia sobie mieszkańców z rzeczywistością, na proces adaptacji w społeczeństwie, szczególnie w warunkach zmian gospodarczych i transformacji ustrojowej. Jest również koniecznym warunkiem rozwoju osobowości jednostki. W Gminie Gołdap zauważa się, że zagrożenie szczególnie niektórych wartości, takich jak: zdrowie, bezpieczeństwo, prawo do nauki, kultury, prawo do pracy, mogą mobilizować do działania, ale mogą też stać się barierą ograniczającą aktywność. Dotyka to szczególnie młodzież oraz osoby zagrożone wykluczeniem. Działanie skierowane jest przede wszystkim na obszary aktywności w sferze kultury, aktywności gospodarczej, samokształcenia jak również aktywności fizycznej.</p> <p>Oferta kulturalna w gminie stanowi istotny element życia społecznego i turystycznego (przyciągając turystów dzięki odpowiednio zaplanowanym atrakcjom) gminy. Usługi kulturalne (liczba, różnorodność, jakość) stanowią mogą przewagę (siłę dominacji) we wszystkich wymiarach przestrzennych – od lokalnego, poprzez regionalny, aż po krajowy. Organizacja wydarzeń artystycznych (koncertów, spektakli, wernisaży itp.), prowadzenie szeroko pojętej edukacji społeczno-kulturalnej, zajęć/warsztatów tematycznych, wymian młodzieżowych, doskonale poszerza wiedzę i umiejętności uczestników, umożliwiając im wyrównanie szans edukacyjnych w stosunku do rówieśników z dużych ośrodków miejskich. Centrum kulturalnym gminy jest miasto – to w Gołdapi odbywają się wszystkie wydarzenia i spotkania kół i klubów. Kulturowanie tradycji i uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych umacnia identyfikację i przywiązanie do gminy oraz zwiększa poczucie tożsamości.</p>

Istnieje potrzeba pobudzenia w społeczności lokalnej (nie tylko młodzieży, ale także dorosłych) wysokich aspiracji i potrzeby osobistego rozwoju, poprzez czynny udział w amatorskim ruchu artystycznym (zwłaszcza wśród grup zagrożonych wykluczeniem społecznym). Adresowane zajęcia artystyczne powinny bazować na naturalnych i powszechnie akceptowanych formach ekspresji twórczej, takiej jak: muzyka, taniec, teatr/drama.

Istotną rolą domów kultury stają się działania na rzecz wspomaganie rozwoju osobistego oraz przedsiębiorczości. Stanowi to element przeformułowania zasad funkcjonowania służb społecznych z opiekuńczych na aktywizujące. W szczególności chodzi tu o wspieranie aktywności gospodarczej wśród tych grup społecznych, dla których obecność na rynku pracy i uczestniczenie w wymianie gospodarczej są trudne, a dostęp do różnych instytucji gospodarki rynkowej oraz instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości - ograniczony. Działanie zostanie skierowane do grupy osób o dużym ryzyku trwałej marginalizacji, którym w nowoczesnej gospodarce coraz trudniej się odnaleźć, tj. osób słabo wykształconych, o niskich kwalifikacjach zawodowych, doświadczających długotrwałego bezrobocia, których niesamodzielność ekonomiczna i społeczna sięga często wcześniejszych pokoleń.

W chwili obecnej brak bazy lokalowej powoduje kolidowanie ze sobą poszczególnych zajęć, które zmuszone są dzielić ze sobą, wspólną, skromną przestrzeń, tym samym ogranicza to pełnowartościowe ich prowadzenie dla już aktywnych uczestników oraz zupełnie wyklucza zaangażowanie nowych. Powyższe czynniki ograniczają możliwość prowadzenia szeroko pojętej animacji kulturalnej, jak również działalności aktywizujących na rzecz zatrudnienia, budowania kapitału społecznego, wyrównywania szans i rozbudzania aspiracji edukacyjnych oraz samokształcenia, profilaktyki przeciwko wykluczeniu i różnym patologiom społecznym (alkoholizm, narkomania, ekskluzja, brak aspiracji, problemy wychowawcze itp.).

Aktywność fizyczna jest jednym z najważniejszych elementów prozdrowotnego stylu życia. Lekarze sportowi, fizjolodzy i kardiolodzy próbują uświadamiać jak wielką rolę odgrywa profilaktyka ruchowa w umacnianiu zdrowia, kondycji psychicznej, kształtowaniu sprawności i wydolności oraz zapobieganiu wielu chorobom metabolicznym. Ponadto problemy układu i narządów ruchu według danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych generują najdłuższe zwolnienia lekarskie, np. choroby kręgosłupa. Zapobieganie tym

chorobom, poprzez aktywizację ruchową, uprawianie tzw. aktywnego trybu życia, sportów, wycieczki turystyczne, są najlepszym sposobem przeciwdziałania powstawaniu wad rozwojowych u dzieci i młodzieży oraz są doskonałą profilaktyką. Wszystkie dane Ministerstwa Zdrowia wskazują na postępujące problemy psychiczne, np.: depresje, nerwice, które znacząco obniżają aktywność zawodową. Poważnym problemem sygnalizowanym przez pedagogów szkolnych oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie są problemy wychowawcze dzieci i młodzieży szkolnej. Zagospodarowanie wolnego czasu, stworzenie przyjaznych miejsc, w których mogą wypełnić wolny czas.

Działania:

I.A Rozbudowa i wyposażenie Domu Kultury w Gołdapi.

Budynek Domu Kultury w Gołdapi jest obiektem, który powstał około 1900 roku. W czasach pruskich mieściły się w nim pomieszczenia hotelowe. Funkcjonalnie nie odpowiada wymogom obecnych czasów. Brakuje pomieszczeń do prawidłowego prowadzenia zajęć. Należy dokonać rozbudowy gołdapskiego Domu Kultury, która polegać będzie na uzupełnieniu istniejącej zabudowy tworząc nową przestrzeń dla rozszerzonej działalności programowej. Kupione zostaną również elementy trwałego wyposażenia. Placówka posiada dokumentację budowlaną. W nowej przestrzeni znajdzie się pracownia muzyczna - pomieszczenie do przeprowadzania prób muzycznych oraz nauki gry na instrumentach, reżyserka - pomieszczenie przeznaczone do nagrań, pomieszczenie przeznaczone na zaplecze socjalne, zaplecze sanitarne, szatnia, sala wielofunkcyjna – pomieszczenie przeznaczone do przeprowadzania prób teatralnych i tanecznych oraz małych koncertów i przedstawień. Nowa działalność programowa wprowadzi nową ofertę skierowaną do kuracjuszy uzdrowiska oraz przybywających do miasta turystów. Złożą się na nią wystawy i przedstawienia.

II.A Urządzenie nabrzeża Jeziora Gołdap - Bardzo istotnym miejscem z punktu widzenia korzyści społecznych jest plaża miejska nad brzegiem jeziora Gołdap z zespołem starych, wyeksploatowanych, powojennych budynków i obiektów służących aktywnemu wypoczynkowi. Obecny hangar na sprzęt pływający jest w złym stanie technicznym.

Budynek sanitariatu nie jest dostępny dla osób niepełnosprawnych. Plaża miejska w Gołdapi jest bardzo słabo wyposażona, nie przystosowana do współczesnych standardów technicznych i wymogów sanitarnych. Zlokalizowana jest w części miasta, w której można zaobserwować szczególnie intensywnie występujące wykluczenie społeczne. Świadczy o tym m. in. duża liczba świadczeniobiorców z Ośrodka Pomocy Społecznej, wysoki odsetek bezrobocia, agresja wśród młodzieży wynikająca z braku umiejętności zagospodarowania wolnego czasu, wandalizm, zachowania aspołeczne. Są to warunki sprzyjające powstawaniu tzw. dziedzicznego wykluczenia społecznego. W ramach działań na terenie plaży miejskiej w przedwojennym budynku, który jest w bardzo złym stanie technicznym, obecnie wykorzystywanym jako hangar na sprzęt pływający oraz recepcję, planuje się utworzyć Młodzieżowe Centrum Wodne pełniące rolę także świetlicy, będące przestrzenią, w której młodzi ludzie – w tym również młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym – będą mogli swobodnie się spotykać i pracować nad wspólnymi inicjatywami. Jego funkcjonowanie ma mieć charakter twórczy, oparty na aktywności grup zainteresowań z różnych dziedzin (np. żeglarstwo, ratownictwo wodne, sporty wodne, w tym kajakarstwo), co stanowić będzie pomoc w usamodzielnieniu życiowym młodych osób, ich integracji ze środowiskiem, wyrobieniu właściwych postaw społecznych oraz wzmocnieniu poczucia własnej wartości, tolerancji i akceptacji dla innych. W ramach projektu planuje się wyposażenie Młodzieżowego Centrum Wodnego w zakresie dostosowania do świadczonych usług oraz sfinansowanie kosztów jego działalności przez 5 lat od zakończenia realizacji projektu.

Dotychczasowe działania inwestycyjne skupiały się na wzroście konkurencyjności i atrakcyjności terenów zlokalizowanych przy jeziorze Gołdap. Powstała Promenada Zdrojowa, Zdrój (pikalnia wód mineralnych i leczniczych, grotta solna i całoroczne mini tężnie), Park Kinezyterapeutyczny, Mazurskie Tężnie Solankowe. Koniecznym jest, z punktu widzenia potrzeb wewnętrznych – społeczności lokalnej, modernizacja linii brzegowej jeziora Gołdap – plaży miejskiej pod kątem pobudzenia aktywności i zaspokojenia potrzeb lokalnych.

Realizacja projektu wpisuje się w realizację priorytetu inwestycyjnego PI 6c.

W ramach realizacji projektu planuje się zapewnienie 2 miejsc pracy (instruktorzy - moderatorzy). Działania:

- modernizacja, przebudowa i wyposażenie budynku hangaru przy plaży miejskiej z przeznaczeniem na przechowalnię i wypożyczalnię sprzętu pływającego oraz sportowego, świetlicę, pomieszczenia sekcyjne, warsztat szkutniczy, recepcję;
- zainstalowanie kolektorów słonecznych na budynku hangaru i na sanitariacie (kolektory będą źródłem ciepłej wody użytkowej na potrzeby sanitariatu zlokalizowanego na plaży oraz na potrzeby socjalne związane z obsługą hangaru);
- adaptacja budynku sanitariatu do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- zagospodarowanie brzegu jeziora poprzez budowę placu zabaw oraz trybun przy boiskach do siatkówki plażowej,
- zakup wyposażenia.

IIB – Budowa ścieżki kinezyterapeutycznej – ścieżka utworzona zostanie w ulicy Stadionowej, która łączy centrum Gołdapi z Parkiem Zdrojowym (strefa uzdrowiskowa). Program ścieżki obejmuje budowę ścieżki dla pieszych, ścieżki rowerowo-rolkowej, urządzenia dla kinezyterapii, zatokę odpoczynku, urządzenia małej architektury, parkingi na rowery oraz zieleni niską i wysoką. Ścieżka uzyska połączenie ze Wschodnim Szlakiem Rowerowym – Green Velo. Teren przewidziany pod lokalizację zatoki odpoczynku i kinezyterapii położony zostanie nad brzegiem rzeki Gołdapi.

4. Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację

I.A Rozbudowa i wyposażenie Domu Kultury w Gołdapi (oś priorytetowa PI 6c), wartość inwestycji 2 121 820 zł.

II.A Urządzenie nabrzeża Jeziora Gołdap (oś priorytetowa PI6c), wartość projektu 2 618 000 zł

II.B Budowa ścieżki kinezyterapeutycznej (oś priorytetowa PI 6c), wartość projektu 1 383 222 zł.

5. Cele zintegrowanego przedsięwzięcia

- 1) zwiększenie znaczenia kultury w Gołdapi jako czynnika stymulującego rozwój społeczno-gospodarczy miasta;

- 2) wzbogacenie oferty turystycznej Gołdapi;
- 3) przystosowanie Domu Kultury w Gołdapi do prowadzenia w nowoczesny sposób działalności kulturalnej i integracyjno – aktywizującej;
- 4) podniesienie standardu Domu Kultury w Gołdapi poprzez zwiększenie jakości oferowanych usług i atrakcyjności oferty programowej;
- 5) stworzenie możliwości edukacji poza formalnej społeczności lokalnej;
- 6) stworzenie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu poprzez organizację imprez kulturalnych adresowanych do mieszkańców i turystów;
- 7) podniesienie aktywności i aspiracji lokalnej społeczności poprzez umożliwienie uczestniczenia w różnych formach edukacji kulturalnej i społecznej w oparciu o nowoczesną bazę dydaktyczną i sprzętową,
- 8) zapobieganie wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym, takim jak alkoholizm, narkomania, ekskluzja, brak aspiracji, problemy wychowawcze itp.
- 9) pobudzenie aktywności społecznej i zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 10) stworzenie możliwości do zagospodarowania czasu wolnego młodzieży i osobom zagrożonym wykluczeniem; nadanie nowych umiejętności społecznych przydatnych do radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych;
- 11) zwiększenie dostępu do usług około zdrowotnych;
- 12) stworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji, umiejętności i wiedzy;
- 13) zwiększenie dostępu do zatrudnienia przez osoby poszukujące pracy,
- 14) zachowanie i podniesienie atrakcyjności lokalnych zasobów przyrodniczych i leczniczych;

6. Zakładane efekty przedsięwzięcia

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do:

- wzrostu jakości i różnorodności oferty kulturalnej jako metody „docierania” do wielu grup społecznych (zwłaszcza zagrożonych wykluczeniem);
- przygotowywanie osób do podjęcia zatrudnienia;
- podniesienie poziomu kulturalnego społeczności lokalnej jako podstawy do ogólnego rozwoju społeczno-obywatelskiego (podniesienie aspiracji edukacyjnych) oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym,

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

<ul style="list-style-type: none">
- zwiększenia liczby widzów oraz turystów, odbiorców imprez kulturalnych organizowanych przez Dom Kultury w Gołdapi;
- wzrost zaangażowania mieszkańców w działania kulturalno – społeczne;
- uzupełnienia oferty edukacji poza formalnej;
- wzrost zatrudnienia osób objętych projektem;
- wzrost mobilności zawodowej osób objętych projektem;
- wzrost zainteresowania usługami społecznymi przez osoby niepełnosprawne;
- wzrost atrakcyjności społecznej obszaru;
- poprawa stanu technicznego obiektów i terenów
7. Beneficjent/Beneficjenci
Gmina Gołdap
8. Jednostka zarządzająca/koordynująca
Gmina Gołdap (Dom Kultury w Gołdapi, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gołdapi)
9. Stan zaawansowania prac przygotowawczych
Przygotowany jest projekt budowlany rozbudowy budynku Domu Kultury w Gołdapi
10. Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2016-2020
11. Budżet przedsięwzięcia
Całkowita wartość Zintegrowanego Przedsięwzięcia 6 123 042 zł
12. Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
EFRR, EFS, środki własne
13. Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
✓ Modernizacja i rozbudowa budynków przy ul Partyzantów poprzez budowę łącznika

<ul style="list-style-type: none">
✓ Modernizacja i termomodernizacja budynków ośrodka wypoczynkowego Słoneczny Zakątek przy plaży miejskiej
✓ Wydłużenie oferty turystycznej o sezon zimowy poprzez zakup armatki naśnieżającej narciarskie trasy biegowe oraz ratraka
✓ Wdrożenie projektu roweru miejskiego
---

1. Lokalizacja
<ol style="list-style-type: none">
1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołdapi, ul. Jaćwieska 9;
2. Muzeum Ziemi Gołdapskiej przy Bibliotece Publicznej w Gołdapi, ul. Partyzantów 31;
3. Szkoła Podstawowa Nr 3 im. T. Kościuszki w Gołdapi, ul. Tadeusza Kościuszki 25;
2. Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
„Pod dobrymi skrzydłami” – rozwój systemu wsparcia rodzin w Gołdapi
3. Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Gołdap - miasto, dla którego mieszkańców Mazurskie Tężnie Solankowe, Zdrój, zrewitalizowane centrum miasta oraz tereny nad jeziorem to szczyt piramidy Masłowa, szczyt, który nie ma prawdziwej podbudowy – wysoki wskaźnik bezrobocia, duży odsetek osób korzystających ze wsparcia pieniężnego systemu pomocy społecznej, mnogość wszczętych procedur Niebieska Karta, problem uzależnienia, brak umiejętności porozumienia i zrozumienia w rodzinach, problemy opiekuńczo-wychowawcze, powielanie przez dzieci i młodzież biernych postaw obserwowanych u rodziców. Uważny obserwator z łatwością zauważy, że z „nowości”, które powstały w mieście w ostatnim czasie, korzystają stale te same osoby – aktywne zawodowo, społecznie, wolne od uzależnień, chorób. Reszta mieszkańców pozostaje roszczeniowa, mało aktywna zawodowo i społecznie i niechętnie korzysta z nowo powstałych inwestycji. Nie potrafi cieszyć się życiem ponieważ spętana jest licznymi problemami. Dlatego tak ważne dla mieszkańców Gołdapi jest podjęcie zintegrowanego działania przez instytucje, które są najbliżej ludzi: przedszkole, szkoła, biblioteka, ośrodek pomocy społecznej. Adaptacja, modernizacja budynków oraz usuwanie</p>

deficytów funkcji przestrzeni wymienionych instytucji pozwoli na podejmowanie działań ukierunkowanych na niwelowanie zjawisk związanych z problemami społecznymi, aktywizowanie lokalnej społeczności oraz podniesienie jakości życia wszystkich grup społecznych. Zintegrowane przedsięwzięcie inwestycyjne „Pod dobrymi skrzydłami” to odpowiedź na rozeznane potrzeby Gołdapien, recepta na ich problemy, to system wsparcia rodzin w różnych etapach życia.

Działania:

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W GOŁDAPI

Instytucją koordynującą wszystkie wymienione działania będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołdapi.

III.A Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w

Gołdapi Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi oraz modernizacja poddasza Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi na cele Centrum Wspierania Rodziny (CWR) "Pod dobrymi skrzydłami" PRIORYTET 4C: audyt energetyczny, termomodernizacja budynku, zainstalowanie kolektorów słonecznych, zainstalowanie windy, wymiana dachu oraz remont i dostosowanie pomieszczeń strychu (doprowadzenie CO, energii elektrycznej, wody, kanalizacji). Strych jest w chwili obecnej pomieszczeniem nieużytkowym. W celu zaadoptowania pomieszczeń należy wymienić dach, wykonać ocieplenie dachu, stropu, ścian oraz zainstalować windę by umożliwić dostęp osobom niepełnosprawnym.

III.B „Pod dobrymi skrzydłami Centrum Wspierania Rodziny” – . "Pod dobrymi skrzydłami

Centrum Wspierania Rodziny" – PRIORYTET 9iv, działanie 11.2 ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym, poddziałanie 11.2.3 – ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym.

"Pod dobrymi skrzydłami Centrum Wspierania Rodziny" – w dostosowanych pomieszczeniach strychu Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi realizowane będą

zintegrowane usługi aktywizacyjno – integrujące na rzecz rodzin, z zastosowaniem co najmniej trzech form wsparcia (na podstawie indywidualnej diagnozy rodziny). Przewidywane formy wsparcia w projekcie: poradnictwo specjalistyczne, prawne, psychologiczne i rodzinne dla rodzin, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych; organizacja i wsparcie grup samopomocowych, grup wsparcia i klubów dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym; usługi wspierające prawidłowe funkcjonowanie rodziny i przyczyniające się do podniesienia jakości codziennego życia w zakresie m.in. żywienia i higienicznego trybu życia, gospodarowania budżetem domowym, organizowania czasu wolnego, podziału zadań w rodzinie; wsparcie umiejętności społecznych rodzin wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym m .in. poprzez udział w treningach psychospołecznych, warsztatach z asertywności, autoprezentacji. Zatrudnienie "pomagaczy" – specjalistów (psycholog, prawnik, terapeuta uzależnień, policjant, pedagog, socjoterapeuta, animator, pielęgniarka środowiskowa) pozwoli zapewnić stały dostęp do porad, dostosowanie godzin pracy specjalistów do potrzeb uczestników.

Zintegrowane usługi będą skierowane do osób w wieku 15-64 lata, które są zagrożone ryzykiem ubóstwa lub wykluczenia społecznego.

W ramach Centrum Wspierania Rodziny będą również realizowane usługi wspierające integrację rodzin ze środowiskiem lokalnym. Zatrudnienie animatora lokalnego i/lub streetworkera pozwoli na pobudzenie aktywności społeczności lokalnej oraz podejmowanie wspólnych działań na jej rzecz.

IV.A Adaptacja strychów budynków Muzeum Ziemi Gołdapskiej pod Gołdapskie Centrum Inicjatyw Senioralnych.

Położenie posadzek i postawienie ścianek działowych na strychach obu budynków muzealnych. Zainstalowanie schodów zewnętrznych w obu budynkach muzeum. Utworzenie sanitariatu z urządzeniami dla niepełnoprawnych w budynku muzealnym z ekspozycją czasową, gdzie znajdzie swoje miejsce Gołdapskie Centrum Inicjatyw Senioralnych. W ramach tej części projektu zostaną również wykonane projekty budowlane wraz z kosztorysami i zezwoleniami, w tym konserwatora zabytków. Zakupiony zostanie sprzęt do prezentacji, digitalizacji i gromadzenia dokumentacji wraz z komputerami na

potrzeby prowadzenia warsztatów cyfrowych aby przeciwdziałać wykluczeniu osób starszych także w tym zakresie.

IV.B Funkcjonowanie Gołdapskiego Centrum Inicjatyw Senioralnych – działalność warsztatowa.

Realizacja projektu będzie polegała na prowadzeniu działań skierowanych do osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem w wieku 50+ z celem przygotowania do zatrudnienia. Będzie to między innymi wsparcie doradcze, warsztaty interpersonalne, wizyty studyjne oraz przygotowanie osób w wieku senioralnym (max 64 lata) w aspekcie działań edukacyjnych i kulturalnych.

„Razem możemy więcej” SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3 IM. T. KOŚCIUSZKI W GOŁDAPI

V.A – termomodernizacja obiektu szkolnego na cele prowadzenia działań aktywizacji zawodowej osób dorosłych z kompleksowym wsparciem ich rodzin. Docieplenie części szkoły w celu przystosowania i polepszenia stanu a także funkcjonalności obiektu istniejącego. Termomodernizacja ścian szczytowych budynku szkolnego będzie ostatnim etapem ocieplenia tego obiektu. Tak zmodernizowany i zrewitalizowany obiekt pozwoli na jego optymalne wykorzystanie

V.B „Zróbmy coś dla siebie” - jak radzić sobie z problemami, czyli sposób na aktywizację środowisk zagrożonych wykluczeniem i ubogich.

Odbiorcy: rodziny zagrożone wykluczeniem i ubóstwem z obszaru miasta Gołdap.

Realizację projektu poprzedzi proces dogłębnej diagnozy przeprowadzonej przez pedagoga szkolnego. Diagnozie poddane zostaną wytypowane rodziny. W wyniku wyselekcjonowania utworzone zostaną grupy rodzin, dla których opracowane zostaną programy warsztatów terapeutycznych. Projekt polegać będzie na zajęciach z psychologiem, logopedą, terapeutą, pedagogiem i socjoterapeutą.

Typy projektów - formy wsparcia:

1. Realizacja zintegrowanych usług aktywizacyjno-integracyjnych na rzecz rodzin
- wsparcie rodzin w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, zmierzające

do świadomego i odpowiedzialnego podejmowania i realizacji funkcji wynikających z rodzicielstwa (udział w zajęciach edukacyjnych / warsztatach // poradnictwo, m.in. szkoła dla rodziców, zajęcia z wychowania bez przemocy, poradnictwo w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych, edukacja w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi tj. starszymi czy niepełnosprawnymi, edukacja przyszłych rodzin; (1.c)

- organizacja i wsparcie grup samopomocowych, grup wsparcia i klubów dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (borykających się z różnymi problemami, m.in. przemocą w rodzinie, uzależnieniami, bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, niepełnosprawnością, w tym koszty związane z zatrudnieniem osoby prowadzącej klub lub grupę; (1.e)

- usługi wspierające prawidłowe funkcjonowanie rodziny i przyczyniające się do podniesienia jakości codziennego życia w zakresie m.in.: żywienia i higienicznego trybu życia, gospodarowania budżetem domowym, organizowania czasu wolnego, podziału zadań w rodzinie; (1.h)

Projekt obejmuje:

- sprzęt komputerowy – komputerowe specjalistyczne programy terapeutyczne – diagnoza problemów w rodzinie
- warsztaty terapeutyczne – grupy wsparcia – rozwiązywanie problemów w rodzinie
- organizowanie wolnego czasu – zajęcia rekreacyjno-sportowe – wzmacnianie więzi rodzinnych

Działania rozwiążą problemy interpersonalne, emocjonalne. Warsztaty terapeutyczne, wyeliminują zachowania niewłaściwe społecznie, pomogą w problemach szkolnych i rodzinnych. Pomogą zniwelować uzależnienia. Specjaliści wskażą sposoby organizowania czasu wolnego w rodzinie, np. poprzez sport lub inne aktywne formy spędzania czasu, aby poprawić relacje w rodzinach zagrożonych uzależnieniami i patologią oraz wykluczeniem społecznym. Do realizacji zajęć niezbędne będzie wyposażenie pracowni w sprzęt komputerowy i oprogramowanie specjalistyczne. (PI 9iv)

V.C „Porozmawiajmy ze światem”- - nauka języków obcych, jako sposób na aktywizację środowisk zagrożonych wykluczeniem i ubogich.

Odbiorcy:

- nauczyciele – wsparcie; szkolenia i warsztaty w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami

- uczniowie

- uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – diagnoza potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych z zastosowaniem specjalistycznego oprogramowania wspomagającego poprzez rozwijanie kompetencji kluczowych z zakresu języka angielskiego w celu wyrównywania szans.

Typy projektów – formy wsparcia

- Kształcenie kompetencji (matematyczno-przyrodniczych, ICT, językowych) oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej), w tym zapewnienie zindywidualizowanego podejścia do uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Realizacja 1. typu projektu w zakresie kształcenia kompetencji kluczowych uczniów odbywa się poprzez następujące rodzaje działań:

- Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej).

- Kształtowanie i rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej) oraz działań z obszaru doradztwa zawodowego.

- Indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcie ucznia młodszego.

- doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania.

- przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania

potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania ww. pomocy dydaktycznych w pracy.

– wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę

- prowadzenie terapii – z wykorzystaniem specjalistycznych komputerowych materiałów dydaktycznych, ma to na celu przełamywanie barier emocjonalnych i społecznych.

Projekt będzie polegać na przeprowadzeniu zajęć języka angielskiego, co umożliwi komunikowanie się w języku obcym w różnych sytuacjach życiowych, przełamię opory językowe uniemożliwiające funkcjonowanie we współczesnym świecie zdominowanym przez komunikację bazującą na języku angielskim. Do realizacji zajęć niezbędne będzie wyposażenie pracowni językowej w specjalistyczny sprzęt, oprogramowanie i profesjonalne meble.

V.D „Jestem aktywny w sieci” - - cyfryzacja, jako sposób na aktywizację środowisk zagrożonych wykluczeniem i ubogich.

Odbiorcy: rodzice, uczniowie, nauczyciele

Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwijanie kompetencji informatycznych – realizowane będą przez następujące działania:

- Wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania.

- Podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów w zakresie korzystania z narzędzi TIK z włączeniem narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego.

- Kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń.

- realizacja programu rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów poprzez naukę programowania.

- Indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcie ucznia młodszego.

Do nauki wytypowani zostaną uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniowie młodszy, wymagający indywidualizacji pracy, oraz osoby, które w swoich domach, mieszkaniach nie posiadają komputera, dostępu do sieci teleinformatycznej, jak również

osoby, dla których brak tych umiejętności jest zagrożeniem utraty pracy.

Projekt będzie polegać na przeprowadzeniu zajęć z technologii informacyjno-komunikacyjnych, uczestnicy nauczą się posługiwać komputerem, podstawowym oprogramowaniem oraz korzystać z zasobów internetowych. Dzięki temu będą mogli swobodnie korzystać z usług publicznych (e-usług), korzystając z programów komputerowych, napiszą pisma użytkowe, uzupełnią formularze internetowe (PIT). Dzięki zajęciom komputerowym pomogą swoim dzieciom w odrabianiu pracy domowej i nauczą się bezpiecznie korzystać z sieci. Do realizacji projektu niezbędny będzie zakup laptopów oraz wyposażenie w łącza internetowe. W celu bezpiecznego przechowywania sprzętu komputerowego konieczny będzie zakup profesjonalnej szafy na laptopy.

V.E. „Ja też potrafię” (cz. usługi zdrowotne) - warsztaty aktywizujące środowisko ubogie i zagrożone wykluczeniem. Projekt (9iv) umożliwi realizację warsztatów i zajęć aktywizacyjnych dla dzieci obszaru rewitalizowanego, które pozwolą ograniczyć wady rozwojowe, polepszyć sposób funkcjonowania dzieci, u których już takie wady stwierdzono. Działanie skierowane jest do rodzin z dziećmi wykazującymi dysfunkcje rozwojowe fizyczne. Program rehabilitacji poprawi sprawność fizyczną i ruchową. Zajęcia (manualne i ruchowe) pomogą rozwiązywać problemy wad rozwojowych u dzieci, a także rehabilitację dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych z obszaru miasta, co przełoży się na zmniejszenie kosztów opieki w przyszłości. Do realizacji projektu niezbędne będzie wyposażenie pracowni i zakup niezbędnych materiałów oraz zatrudnienie instruktorów, - 9iv. Typ przedsięwzięcia: – opracowanie i wdrożenie programu wczesnego wykrywania (wraz z sanacją) wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych;

V.F „Ja też potrafię” (cz. usługi społeczne) - warsztaty aktywizujące środowisko ubogie i zagrożone wykluczeniem. Projekt (9iv) umożliwi realizację warsztatów i zajęć aktywizacyjnych dla dzieci obszaru rewitalizowanego, które rozwiną zainteresowania i umiejętności praktyczne. Działanie skierowane jest do rodzin z dziećmi wykazującymi dysfunkcje rozwojowe umysłowe. Realizacja programu wsparcia przez szkołę nie zakłóci rodzicom środowisk ubogich wykonywania pracy zawodowej. Zakres działań projektu

umożliwi stworzenie i zrealizowanie programów terapii ruchem, np.: metodę aktywności Marianny i Christophera Knillów, metody ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne. Metody te stymulują również sprawność myślenia, koncentrację uwagi. Kształtują też takie cechy charakteru jak: zdyscyplinowanie, porządek, aktywność, poczucie odpowiedzialności, umiejętność współpracy w grupie. Działania te obejmą również wprowadzenie logorytmiki - metody bardzo skutecznie łączącej rytm muzyczny z ruchami ciała. Do realizacji projektu niezbędne będzie doposażenie pracowni i zakup niezbędnych materiałów oraz zatrudnienie instruktorów - 9iv.

V.G. Pracownia Garncarska – warsztaty garncarskie mają na celu rozwijanie zdolności manualnych i zmysłu technicznego, rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych a także podniesienie kompetencji zawodowych umożliwiających powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową. Obecnie aktywność przenosi się często do świata wirtualnego i umiejętności manualne będące podstawą wielu zawodów nie są rozwijane. W pracowni młodzież oraz dorośli będą szkoleni z dziedzin technicznych tak aby zwiększyć swoje umiejętności a w przyszłości być bardziej konkurencyjnym na rynku pracy. 9i

V.H. Adaptacja i wyposażenie budynku gospodarczego na pracownię garncarską. 9b

4. Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację

III.A Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi – (oś priorytetowa PI 4c), wartość projektu 900 000 zł

III.B „Pod dobrymi skrzydłami Centrum Wspierania Rodziny” – (oś priorytetowa PI 9iv), wartość projektu 1 375 360 zł

IV.A Adaptacja pomieszczeń Muzeum Ziemi Gołdapskiej pod Gołdapskie Centrum Inicjatyw Senioralnych – (oś priorytetowa PI 6c), wartość projektu 210 000 zł

IV.B Gołdapskie Centrum Inicjatyw Senioralnych przy Bibliotece Publicznej w Gołdapi - (oś priorytetowa PI 9i), wartość projektu 95 000 zł

V.A „Termomodernizacja obiektu szkolnego” – (oś priorytetowa PI 4c), wartość projektu 350 000 zł

V.B „Zróbmy coś dla siebie”- (oś priorytetowa PI 9iv), wartość projektu 174 640 zł

V.C „Porozmawiajmy ze światem”- (oś priorytetowa PI 10i), wartość projektu 147 560 zł

V.D „Jestem aktywny w sieci” – (oś priorytetowa PI 10i), wartość projektu 167 560 zł

V.E „Ja też potrafię” (cz. usługi zdrowotne - (oś priorytetowa PI 9iv), wartość projektu 125 000 zł

V.F „Ja też potrafię” (cz. usługi społeczne) – (oś priorytetowa 9iv), wartość projektu 170 960 zł

V.G „Pracownia Garncarska” (oś priorytetowa PI 9i), wartość projektu 79 640 zł

V.H „Adaptacja i wyposażenie budynku gospodarczego na pracownię garncarską” (oś priorytetowa PI 9b), wartość projektu 250 000zł

5. Cele zintegrowanego przedsięwzięcia

Poprawa jakości życia mieszkańców Gołdapi, rozbudzenie zaangażowania i aktywizacji społecznej poprzez dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia rodzin oraz poradnictwa specjalistycznego.

Twórcze uaktywnienie młodzieży z gminy Gołdap ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wzmocnienie poczucia integracji i tożsamości lokalnej.

Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej zdegradowanych obszarów miejskich, poprawa jakości życia społeczności zamieszkujących obszary zagrożone degradacją, polepszenie stanu i funkcjonalności istniejącego obiektu, przywrócenie funkcji kulturalnych terenom zdegradowanym.

6. Zakładane efekty przedsięwzięcia

✓ Modernizacja istniejącej zabudowy, zagospodarowanie przestrzeni publicznej, stworzenie CWR „Pod dobrymi skrzydłami” przyczyni się do zmniejszenia ilości rodzin z

<p>problemem opiekuńczo-wychowawczym, poprawi dostępność do specjalistycznego wsparcia, zmniejszy ilość wszczynanych procedur Niebieska Karta, poprawi jakość życia mieszkańców Gołdapi, przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy.</p> <p>✓ Zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenie w świadomości młodych ludzi poczucia lokalnej tożsamości, odkrycie przez młodzież twórczego potencjału oraz rozbudzenie pasji w zakresie wiedzy na temat swojej ziemi i wiedzy o świecie współczesnym – szansach i zagrożeniach.</p> <p>✓ Zrewitalizowane zostaną obszary miejskie ze znamionami degradacji, poprawi się jakość życia mieszkańców, polepszony zostanie stan i zwiększona zostanie funkcjonalność budynku szkoły, przywrócone zostaną funkcje kulturalne i społeczne.</p>
<p>7. Beneficjent/Beneficjenci</p>
<p>Mieszkańcy Gołdapi – rodziny, dorośli, młodzież (popegeerowska, gimnazjalna, ponadgimnazjalna), dzieci.</p>
<p>8. Jednostka zarządzająca/koordynująca</p>
<p>Gmina Gołdap</p>
<p>9. Stan zaawansowania prac przygotowawczych</p>
<p>Przygotowane dokumentacje projektowe wraz z pozwoleniami.</p>
<p>10. Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia</p>
<p>2016 – 2020</p>
<p>11. Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia</p>
<p>1. 4 045 720 PLN</p>
<p>12. Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia</p>
<p>EFS, EFRR, inne</p>
<p>13. Możliwe przedsięwzięcia komplementarne</p>
<p>1. Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy Szkole Podstawowej Nr 3 w Gołdapi – boiska do gier zespołowych i bieżnie do uprawiania lekkiej atletyki, budowa trybuny zadaszanej, ogrodzenia, wykonanie oświetlenia, zagospodarowanie terenu w celu polepszenia jakości życia mieszkańców terenów zagrożonych degradacją oraz ich aktywizacja społeczna. Całkowity koszt: 1 450 000 PLN;</p>

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

2. Rozbudowa, wyposażenie, zagospodarowanie przestrzeni publicznej przedszkola nr 1 w Gołdapi. Koszt – 1 500 000 PLN;
3. „Wyfruwamy spod skrzydeł mamy”, „Gimnastyka to podstawa i dla zdrowia ważna sprawa”, „Przedsiębiorczym być, to znaczy lepiej żyć” – zajęcia adaptacyjne, gimnastyka korekcyjna dla dzieci oraz zajęcia dodatkowe. Koszt – 95 000 PLN;
4. Modernizacja energetyczna bloków mieszkalnych Spółdzielni Mieszkaniowej w Gołdapi przy ulicach: Armii Krajowej, Tatyzy oraz ulicy Partyzantów.

11. Zestawienie i podstawowa charakterystyka projektów

Lp	Nazwa projektu	Symbol projektu	Oś priorytetowa	priorytet	Działanie/ Poddziałanie	Wartość projektu
1	Porozmawiajmy ze światem	Vc	Kadry dla gospodarki	10i	2.2.1	147 560
2	Jestem aktywny w sieci	Vd				167 560
3	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku Ośrodka Pomocy Społecznej	IIIa	Efektywność energetyczna	4c	4.3.1	900 000
4	Termomodernizacja obiektu szkolnego	Va				350 000
5	Adaptacja strychów budynków Muzeum Ziemi Gołdapskiej pod Gołdapskie Centrum Inicjatyw Senioralnych	IVa	Kultura i dziedzictwo	6c	6.1.2	210 000
6	Rozbudowa i wyposażenie Domu Kultury	Ia				2 121 820
7	Urządzenie nabrzeża Jeziora Gołdap	IIa			6.2.3	2 618 000
8	Budowa ścieżki					

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

	kinezyterapeutycznej	IIb				1 383 222
9	Adaptacja i wyposażenie budynku gospodarczego na pracownię garncarską	Vh	Rewitalizacja obszarów miejskich	9b	8.1	250 000
10	Gołdapskie Centrum Inicjatyw Senioralnych	IVb	Włączenie społeczne	9i	11.1.1	95 000
11	Pracownia garncarska	Vg		9i	11.1.1	79 640
12	Ja też potrafię (cz. usługi zdrowotne)	Ve			11.2.1	125 000
13	Ja też potrafię (cz. usługi społeczne)	Ve			11.2.3	170 960
14	Pod dobrymi skrzydłami Centrum Wspierania Rodziny	IIIb		9iv		1 375 360
15	Zróbmy coś dla siebie	Vb				174 640
Razem						10 168 762

12. Charakterystyka komplementarnych projektów przyjętych w procesie konsultacji

Lp.	Kategoria	Nazwa zadania	Opis działań	Podmiot zgłaszający	Planowany okres realizacji	Szacowana wartość w tys. zł
1.	Infrastruktura techniczna, Edukacja i oświata	Dobry zawód – dobra praca – wzrost aktywności zawodowej spoleczności lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> - termomodernizacja budynków szkoły, - rozbudowa, adaptacja i doposażenie bazy kształcenia zawodowego w powiecie, - podnoszenie kwalifikacji zawodowych drogą do przewycięzania niepowodzeń edukacyjnych i przeciwdziałaniu bezrobociu, - nowe kwalifikacje szansą na pracę, - rewitalizacja obiektów sportowych przy szkole zawodowej 	Zespół Szkół Zawodowych w Gołdapi	2016-2020	6 150
2.	Infrastruktura techniczna	Przebudowa ulicy nr 4827N ulica Nabrzeżna w Gołdapi	Przebudowa ulicy	Zarząd Dróg Powiatowych w Gołdapi	-	1 407
3.	Infrastruktura techniczna	Przebudowa ulicy nr 4831N ulica Partyzantów w Gołdapi	Przebudowa ulicy	Zarząd Dróg Powiatowych w Gołdapi	-	5 202
4.	Infrastruktura	Przebudowa ulicy nr 4836N ulica	Przebudowa ulicy	Zarząd Dróg Powiatowych w	-	1 466

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdapi

	techniczna	Przytorowa w Gołdapi		Gołdapi		
5.	Ochrona zdrowia	Termomodernizacja budynku	<ul style="list-style-type: none"> - ocieplenie ścian zewnętrznych, stropów, wykonanie nowej elewacji, - wymiana wszystkich okien i drzwi zewnętrznych, - wymiana wewnętrznej instalacji grzewczej, - wymiana instalacji wod-kan, - montaż instalacji solarnej. 	Samodzielny Publiczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Gołdapi	2017 - 2019	3 500
6.	Infrastruktura techniczna Ochrona zdrowia	<p>Termomodernizacja budynków szpitalnych,</p> <p>Zagospodarowanie przyległego terenu,</p> <p>Modernizacja istniejącej studni i hydroforni z budową oczyszczalni ścieków</p>	<p>Termomodernizacja budynków głównego, pogotowia, administracyjnego i Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego,</p> <p>Wymiana nawierzchni na polbruk, budowa dróg pozarowych, parkingu, chodników, renowacja ogrodzenia,</p> <p>Pogłębienie studni, wymiana pomp, modernizacja hydroforni, budowa stacji uzdatniania wody, budowa lokalnej oczyszczalni ścieków</p>	GoldMedica sp. Z o.o.	2017 - 2018	4 540
7.	Infrastruktura techniczna Edukacja i oświata	Wykonanie elewacji budynku, przywrócenie elementów pierwotnego	Wykonanie nowej elewacji, remont poddasza, montaż windy, utworzenie sali wielofunkcyjnej, sali terapii sensorycznej, sali szkoleniowej, czytelnia internetowej dla dzieci.	Szkoła Podstawowa nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w	2016 - 2017	1 300

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdapi

	wyglądu i wykonanie windy. Stworzenie centrum edukacyjno-szkoleniowego poprzez adaptację poddasza.			Gołdapi		
8.	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Remont zabytkowego kościoła pw. NMP Matki Kościoła wraz z zakupem organów i rewitalizacja i częściowa odbudowa zabytkowego budynku przykościelnego wraz z zagospodarowaniem terenu	W odbudowanym budynku przykościelnym utworzenie Centrum Rozwoju Osobistego i Aktywizacji Społecznej, zakup trwałego wyposażenia, termomodernizacja obiektów.	2016 - 2020	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. NMP Matki Kościoła w Gołdapi	2016 - 2020	4 238
9.	Infrastruktura mieszkaniowa Zwiększenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych Spółdzielni	Kompleksowa termomodernizacja budynków mieszkalnych przy ulicy Partyzantów 6 i 8 oraz przy ulicy Armii Krajowej 16 i 18.	2016 - 2017	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Gołdapi	2016 - 2017	2 644

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdapi

	Mieszkańcowej w Gołdapi							
10.	Edukacja i oświata	„W stronę integracji”			Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Gołdapi	2016 - 2018		

13. Wykaz podmiotów wyrażających wolę realizacji przedsięwzięć w ramach programu rewitalizacji

Lp.	Nazwa podmiotu	Adres
1	Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Gołdapi	19-500 Gołdap, ul. Wojska Polskiego 18
2	PSS Społem Gołdap	19-500 Gołdap, Pl. Zwycięstwa 8
3	Starostwo Powiatowe w Gołdapi	19-500 Gołdap, ul. Krótka 1
4	Urząd Miejski w Gołdapi	19-500 Gołdap, Pl. Zwycięstwa 14
5	Rzymskokatolicka Parafia Św. Leona i Św. Bonifacego w Gołdapi	19-500 Gołdap, ul. Krzywa 4
6	Parafia Rzymsko-Katolicka św. Józefa Robotnika	19-500 Gołdap, ul. 1 Maja 41A
7	Szkoła Podstawowa nr 2 im. M.J. Piłsudskiego w Gołdapi	19-500 Gołdap, ul. 1 maja 25
8	Szkoła Podstawowa nr 3 im. T. Kościuszki	19-500 Gołdap, ul. T. Kościuszki 25
9	Gimnazjum nr 1 im. Noblistów Polskich w Gołdapi	19-500 Gołdap, ul. T. Kościuszki 30
10	Przychodnia „Lekarze rodzinni”	19-500 Gołdap, ul. Słoneczna 9

14. Wykaz przedsięwzięć oddziaływujących na obszar poddany rewitalizacji

Lp.	Nazwa projektu	Szacowana wartość w PLN
1	Przebudowa ulicy im. Stanisława Mikołajczyka	430 000
2	Przebudowa ulicy Ogrodowej	300 000
3	Rozbudowa parku kinezyterapeutycznego	1 000 000
4	Modernizacja kanalizacji deszczowej w Gołdapi	4 000 000
5	Rekultywacja Jeziora Gołdap	4 000 000
6	Modernizacja oświetlenia drogowego na terenie gminy	2 000 000
7	Modernizacja stadionu	3 500 000
8	Modernizacja instalacji grzewczej OSiR	200 000
9	Budowa oświetlenia ulic Spokojnej i Różanej	250 000
10	Budowa i przebudowa dróg w Grabowie, Babkach i Kołkowie	750 000
11	Przebudowa ulicy Plażowej	263 300
12	Przebudowa ulicy Spokojnej	542 100
13	Przebudowa ulicy Lwowskiej	310 000
14	Oświetlenie ścieżki rowerowej na odcinku od ul. Lipowej do ul. Kolejowej	185 200
15	Remont mieszkań komunalnych	850 000

15. System wdrażania i komunikacji społecznej

Właściwe wdrażanie programu rewitalizacji wymaga skumulowania działań wszystkich jednostek zaangażowanych w jego wdrożenie i realizację.

Za wdrażanie niniejszego Programu Rewitalizacji odpowiada Burmistrz.

Dla usprawnienia prowadzenia zakładanych procesów rewitalizacyjnych postuluje się w ramach Urzędu Gminy wyznaczenie koordynator ds. rewitalizacji oraz powołanie międzysektorowego Komitetu Rewitalizacji.

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

Koordinator i /lub Komitet będzie odpowiadał za realizację zadań będących w gestii gminy i gminnych jednostek organizacyjnych.

System wdrażania programu rewitalizacji obejmować winien następujące fazy:

KROKI	OPIS	OKRES REALIZACJI
Faza 1	Podjęcie uchwały przez Radę o przyjęciu do realizacji programu rewitalizacji oraz wyznaczenie koordynatora i /lub Komitetu Rewitalizacji odpowiedzialnego za jego koordynację i realizację zadań.	Zgodnie z programem obrad Rady oraz obowiązującymi w urzędzie procedurami.
Faza 2	Opracowanie ramowego planu działania na dany rok.	Kolejne harmonogramy opracowywane będą, co roku do końca stycznia każdego roku.
Faza 3	Opracowywanie dokumentacji projektowych, uzyskiwanie uzgodnień i pozwoleń.	Sukcesywnie zgodnie z harmonogramem prac.
Faza 4	Opracowanie studiów wykonalności i wniosków aplikacyjnych oraz niezbędnych załączników.	Sukcesywnie zgodnie z ogłoszeniami naborów wniosków.
Faza 5	Realizacja zadań wpisanych do programu rewitalizacji zgodnie z harmonogramem	Sukcesywnie, zgodnie z harmonogramem.
Faza 6	Monitoring i ewaluacja programu rewitalizacji.	Sukcesywne zbieranie informacji o stanie realizowanych zadań. Co 2 lata należy przedstawić Radzie Miasta i społeczeństwu raport ze stanu realizacji programu
Faza 7	Uzupełnienie i rozszerzanie programu rewitalizacji o nowe zadania zgłaszane przez mieszkańców i interesariuszy.	Co roku, należy ogłosić rozpoczęcie prac dotyczących aktualizacji programu rewitalizacji. Beneficjenci zainteresowani uaktualnieniem swoich zadań w ciągu miesiąca składają nowe wnioski o umieszczenie zadania u koordynatora lub Komitetu .
Faza 8	Informacja i promocja działań	Rada Gminy uchwała aktualizację dokumentu. Na bieżąco w czasie realizowania programu rewitalizacji.

Ponadto, w ramach wdrażania Programu należy monitorować zgodność jego realizacji z dokumentami w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:

a) ewentualnych konieczności zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,

b) ewentualnych konieczności zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W każdej fazie realizacji programu należy zapewnić udział przedstawicieli społeczeństwa Gminy przedstawiając stosowne informacje, promując przystąpienie do wykonywania kolejnych projektów, przyjmując i rozpatrując zgłoszone uwagi i wnioski.

16. System monitorowania programu rewitalizacji

Dla usprawnienia prowadzenia zakładanych procesów rewitalizacyjnych postuluje się w ramach Urzędu Gminy wyznaczenie koordynatora ds. rewitalizacji oraz powołanie międzysektorowego Komitetu Rewitalizacji, które to podmioty ułatwią i usprawnią proces monitoringu i ewaluacji Programu.

Postuluje się także coroczne aktualizowanie listy zadań priorytetowych w ramach niniejszego Programu.

W ramach niniejszego Programu założono wdrożenie kontroli wyników poprzez wskaźniki. Zakładany system monitoringu i ewaluacji oferuje władzom Gminy skuteczne i szybkie informacje o postępach zintegrowanych działań rewitalizacji w danych dzielnicach. Informacje te służą zarówno do wyboru obszarów (analiza problemów i potencjałów) i ich uzasadnienia (legitymacja), do skutecznego kierowania procesem działania oraz do kontroli osiągnięcia celów. System dostarcza także informacji odnośnie możliwości korekt i optymalizacji poszczególnych planów działania jak też odnośnie całości programu. Jednocześnie nie obarcza przede wszystkim Urzędu Gminy i jednostek gminnych organizacyjnych zbyt dużym dodatkowym nakładem pracy.

Co 2 lata należy przedstawić Radzie Miasta raport z monitoringu i ewaluacji. Pierwsza ocena zostanie dokonana na koniec 2018 r.

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

17. Wskaźniki

Lp.	Oś priorytetowa	Priorytet inwestycyjny	Działanie/ poddziałanie	Nazwa wskaźnika	Wartość	Symbol projektu			
				Produkty					
1.	Kadry dla gospodarki	10i	2.2.1	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie	40	VC, VD			
2.				Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	45				
3.				Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie	40				
4.				Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	1				
5.				Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie	1				
							Rezultaty		
6.							Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	35	VC, VD
7.							Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu	36	
8.							Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	1	
9.				Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	1				
				Produkty					
10.	Efektywność energetyczna	4c	4.3.1	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	1	IIIA, VA			
11.				Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony równoważnika CO ₂ /rok)	Wg audytu energetycznego				
12.						Rezultaty			
14.							Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej (GJ/rok)	Wg 74	

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Goldap

					audytu energetycznego	
15.	Kultura i dziedzictwo	6c	6.1.2	Produkty		
				Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	2	IA, IB, IVA
16.				Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne	1000	
17.			Produkty			
			6.2.3	Długość wybudowanych tras rowerowych w m	800	IIA, IIB
18.				Długość utworzonych szlaków turystycznych w m	800	
19.	Rewitalizacja obszarów miejskich	9b	8.1	Produkty		
				Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (m ²)	105	IIA, IIB
20.			Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	1		
21.	Włączenie społeczne	9i	11.1.1	Produkty		
				Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	70	IVB, VG
22.				Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	8	
			Rezultaty			
23.			Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	45	IVB, VG	
24.			Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	35		
25.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	45				
26.	Włączenie społeczne	9iv	11.2.1	Produkty		
			Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami	70	VE	

Program rewitalizacji obszaru w Gminie Gołdap

			zdrowotnymi w programie		
			Rezultaty		
27.			Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu	1	VE
			Produkty		
28.			Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	85	IIIB, VB, VE
			Rezultaty		
29.		11.2. 3	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu programu	2	IIIB, VB, VE
30.			Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu	40	